

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

T/5124. számú

törvényjavaslat

az egyrészről az Európai Közösségek és azok tagállamai, másrészről a Tádzsik Köztársaság közötti partnerség létrehozásáról szóló, 2004. október 11-én aláírt Partnerségi és Együtműködési Megállapodás kihirdetéséről

**Előadó: Dr. Göncz Kinga
külügyminiszter**

Budapest, 2008. február

2008. évi ... törvény

az egyrészről az Európai Közösségek és azok tagállamai, másrészről a Tádzsik Köztársaság közötti partnerség létrehozásáról szóló, 2004. október 11-én aláírt Partnerségi és Együttműködési Megállapodás kihirdetéséről

1. §

Az Országgyűlés e törvénnyel felhatalmazást ad az egyrészről az Európai Közösségek és azok tagállamai, másrészről a Tádzsik Köztársaság közötti partnerség létrehozásáról szóló Partnerségi és Együttműködési Megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) kötelező hatályának elismerésére.

2. §

Az Országgyűlés a Megállapodást e törvénnyel kihirdeti.

3. §

A Megállapodás hiteles magyar nyelvű szövege a következő:

„PARTNERSÉGI ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS
EGYRÉSZRŐL AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK ÉS AZOK TAGÁLLAMAI,
MÁS RÉSZRŐL A TÁDZSIK KÖZTÁRSASÁG KÖZÖTTI
PARTNERSÉG LÉTREHOZÁSÁRÓL

A BELGA KIRÁLYSÁG,

A CSEH KÖZTÁRSASÁG,

A DÁN KIRÁLYSÁG,

A NÉMETORSZÁGI SZÖVETSÉGI KÖZTÁRSASÁG,

AZ ÉSZT KÖZTÁRSASÁG,

A GÖRÖG KÖZTÁRSASÁG,

A SPANYOL KIRÁLYSÁG,

A FRANCIA KÖZTÁRSASÁG,

ÍRORSZÁG,

AZ OLASZ KÖZTÁRSASÁG,

A CIPRUSI KÖZTÁRSASÁG,

A LETT KÖZTÁRSASÁG,

A LITVÁN KÖZTÁRSASÁG,
A LUXEMBURGI NAGYHERCEGSÉG,
A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG,
A MÁLTAI KÖZTÁRSASÁG,
A HOLLAND KIRÁLYSÁG,
AZ OSZTRÁK KÖZTÁRSASÁG,
A LENGYEL KÖZTÁRSASÁG,
A PORTUGÁL KÖZTÁRSASÁG,
A SZLOVÉN KÖZTÁRSASÁG,
A SZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG,
A FINN KÖZTÁRSASÁG,
A SVÉD KIRÁLYSÁG,
NAGY-BRITANNIA ÉS ÉSZAK-ÍRORSZÁG EGYESÜLT KIRÁLYSÁGA,

az Európai Közösséget létrehozó szerződés és az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés szerződő felei, a továbbiakban a „tagállamok”, valamint

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉG, AZ EURÓPAI ATOMENERGIA-KÖZÖSSÉG, a továbbiakban „Közösség”,

egyrésztől,

a TÁDZSIK KÖZTÁRSASÁG,

másrésztől,

FIGYELEMBE VÉVE a Közösség, annak tagállamai, valamint a Tádzsik Köztársaság között fennálló kötelekeket és az általuk közösen képviselt értékeket,

FELISMERVE, hogy a Közösség és a Tádzsik Köztársaság erősíteni kívánja ezeket a kötelekeket, valamint olyan partnerséget és együttműködést kíván kialakítani, amely elmélyíti és bővíti a közöttük a múltban — különösen az Európai Gazdasági Közösség és az Európai Atomenergia-közösség, valamint a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége között létrejött a kereskedelemről, valamint a kereskedelmi és gazdasági együttműködésről szóló, 1989. december 18-án aláírt megállapodás alapján — létrejött kapcsolatokat,

FIGYELEMBE VÉVE a Közösség és tagállamai, valamint a Tádzsik Köztársaság az iránti szándékát, hogy megerősítsék a partnerség valódi alapját képező politikai és gazdasági szabadságjogokat,

FELISMERVE, hogy e kontextusban a Tádzsik Köztársaság függetlenségének, szuverenitásának és területi integritásának támogatása hozzájárul a béke és a stabilitás megőrzéséhez Közép-Ázsiában,

FIGYELEMBE VÉVE a Feleknek azon szándékát, hogy előmozdítsák a nemzetközi békét és biztonságot, illetve a konfliktusok békés rendezését, valamint, hogy ennek elérése céljából együttműködjenek az ENSZ és az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) keretén belül,

FIGYELEMBE VÉVE a Közösség és tagállamai, valamint a Tádzsik Köztársaság azon szilárd elkötelezettségét, hogy teljes mértékben végrehajtják az Európai Biztonsági és Együttműködési Értekezlet (EBEÉ) záróokmányában, a madridi és a bécsi utólagos találkozók záróokmányaiban, a gazdasági együttműködésről szóló bonni EBEÉ-értekezlet dokumentumában, a Párizsi Charta egy Új Európáért című okmányában és az EBEÉ 1992. évi, „A változás kihívásai” című helsinki okmányában, továbbá az EBESZ egyéb alapvető okmányaiban szereplő valamennyi elvet és rendelkezést,

AZZAL A MEGGYŐZŐDÉSSEL, hogy a jogállamiság és az emberi jogok tiszteletben tartása – különösen a kisebbségekhez tartozó személyek jogai tekintetében –, továbbá egy a többpártrendszeren és a szabad és demokratikus választásokon alapuló rendszer létrehozása, illetve a piacgazdaság létrehozását célzó gazdasági liberalizáció különösen nagy jelentőséggel bír,

ABBAN A HITBEN, hogy e partnerségi és együttműködési megállapodás teljes körű végrehajtása a Tádzsik Köztársaságban a politikai, gazdasági és jogi reformok folytatásától és megvalósításától, valamint az együttműködéshez szükséges feltételek bevezetésétől függ, és ugyanakkor hozzá is járul ezekhez, különösen az EBEÉ bonni értekezletének következtetéseit figyelembe véve,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy a Tádzsik Köztársaságban a moszkvai békeszerződések következtében megkezdett belső békítési folyamat folytatása ösztönzést kapjon,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy az e megállapodás hatálya alá tartozó területeken bátorítsák a szomszédos országokkal való regionális együttműködés folyamatát, és ezáltal előmozdítsák a térség jólétét és stabilitását,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy rendszeres politikai párbeszédet hozzanak létre és alakítsanak ki a kölcsönös érdeklődésre számot tartó, kétoldalú és nemzetközi ügyekben,

FELISMERVE ÉS TÁMOGATVA a Tádzsik Köztársaság azon szándékát, hogy az európai intézményekkel szoros együttműködést alakítson ki,

FIGYELEMBE VÉVE a Tádzsik Köztársaságban a beruházások elősegítésének szükségességét, különösen az energia- és a vízgazdálkodás-szektorban, megerősítve a Közösségnek és tagállamainak, valamint a Tádzsik Köztársaságnak az Európai Energia Charta iránti és az Energia Charta Szerződés és az energiahatékonyságról és a kapcsolódó környezeti vonatkozásokról szóló Energia Charta Jegyzőkönyv teljes végrehajtása iránti elkötelezettségét,

TEKINTETBE VÉVE, hogy a Közösség — ha szükséges — kész szociális és gazdasági együttműködésre, továbbá a szegénység elleni küzdelmet is magában foglaló technikai segítségnyújtásra,

SZEM ELŐTT TARTVA, hogy e megállapodás elősegítheti a Tádzsik Köztársaság és egy, az Európán belüli szélesebb együttműködési terület, valamint a szomszédos régiók közötti fokozatos közeledést, továbbá a Tádzsik Köztársaságnak a nyitott nemzetközi kereskedelmi rendszerbe történő folyamatos integrációját,

FIGYELEMBE VÉVE a Feleknek a kereskedelem liberalizálása iránti a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) szabályainak megfelelő elkötelezettségét, illetve azt, hogy a Közösség kedvezően fogadja a Tádzsik Köztársaság azon szándékát, hogy a WTO-hoz csatlakozzon,

ANNAK TUDATÁBAN, hogy szükség van a kereskedelmet és a befektetést érintő feltételek, valamint az olyan területeken érvényesülő feltételek javítására, mint a vállalat alapítás, a foglalkoztatás, a szolgáltatásnyújtás és a tőke mozgás,

MEGGYŐZŐDVE ARRÓL, hogy e megállapodás új légkört teremt a Felek közötti gazdasági kapcsolatok, és különösen a kereskedelem és a befektetések fejlesztése számára, amelyek elengedhetetlen eszközei a gazdaság szerkezeti átalakításának és a technológiai korszerűsítésnek,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy szoros együttműködés alakuljon ki a környezetvédelem területén, tekintettel a Felek e téren való egymásrataltságra,

FELISMERVE, hogy az illegális bevándorlás, a szervezett nemzetközi bűnözés és a kábítószer-kereskedelem megelőzésében és felügyeletében való együttműködés, valamint a terrorizmus elleni küzdelem e megállapodás elsődleges célkitűzései,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy együttműködést alakítsanak ki a kultúra és az oktatás területén és javítsák az információáramlást,

A KÖVETKEZŐKBEN ÁLLAPODOTT MEG:

1. CIKK

Partnerség jön létre egyrészt a Közösség és annak tagállamai, másrészt a Tádzsik Köztársaság között. E partnerség célkitűzései a következők:

- a Tádzsik Köztársaság függetlenségének és szuverenitásának támogatása,
- a Tádzsik Köztársaság azon törekvéseinek támogatása, melyek demokráciájának megszilárdítására, gazdaságának és szociális infrastruktúrájának fejlesztésére, valamint a piacgazdaságra való áttérés befejezésére irányulnak,
- olyan megfelelő keret biztosítása a Felek közötti politikai párbeszédhez, amely közöttük szoros politikai kapcsolatok kiépítését teszi lehetővé,
- a Felek közötti kereskedelem és a beruházások támogatása, különösen az energetikai és vízágazatokban, valamint a harmonikus gazdasági kapcsolatok támogatása, és ezáltal a fenntartható fejlődés elősegítése a Felek országaiban,
- a jogalkotási, gazdasági, szociális, pénzügyi, nem katonai tudományos technológiai és kulturális együttműködés alapjának megteremtése.

I. CÍM

ÁLTALÁNOS ELVEK

2. CIKK

A Felek bel- és külpolitikájának alapja és egyúttal e megállapodás alapvetően fontos eleme a demokrácia, valamint az alapvető és az emberi jogok, különösen az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatában, az Egyesült Nemzetek Alapokmányában, a Helsinki Záróokmányban és a „Párizsi Charta egy új Európáért” című dokumentumban meghatározott alapelveinek, valamint a piacgazdaság alapelveinek tiszteletben tartása.

3. CIKK

A Felek úgy ítélik meg, hogy jövőbeli jólétük és stabilitásuk szempontjából elengedhetetlen, hogy a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetségének megszűnése révén kialakult, újonnan függetlenné vált államok (a továbbiakban: „Független Államok”) a Helsinki Záróokmány és a nemzetközi jog elveivel összhangban, együttműködést és jószomszédi kapcsolatokat alakítsanak ki és tartsanak fenn maguk között; és a Felek mindent megtesznek e folyamat előmozdítása érdekében.

II. CÍM

POLITIKAI PÁRBESZÉD

4. CIKK

A Felek között rendszeres politikai párbeszéd jön létre, amelyet a Felek tovább kívánnak fejleszteni és el kívánnak mélyíteni. E párbeszéd végigkíséri és erősíti a Közösség és a Tádzsik Köztársaság közötti közeledést, támogatja a Tádzsik Köztársaságban folyamatban lévő politikai és társadalmi és gazdasági változásokat, és hozzájárul az együttműködés új formáinak megteremtéséhez. A politikai párbeszéd:

- erősíti a Tádzsik Köztársaság, valamint a Közösség és tagállamai, és így a demokratikus nemzetek közösségének egésze közötti kapcsolatokat. Az e megállapodás révén elért gazdasági közeledés intenzívebb politikai kapcsolatokat eredményez;
- a kölcsönös érdeklődésre számot tartó nemzetközi kérdések tekintetében az álláspontok nagyobb mértékű közeledését eredményezi, és így növeli a régió belül a biztonságot és a stabilitást;
- arra irányul, hogy a Felek törekedjenek az együttműködésre a demokrácia elveinek betartását, valamint az emberi jogok védelmét és elősegítését illetően, különösen a kisebbségekhez tartozó személyek tekintetében, és szükség esetén tartsanak konzultációt a releváns kérdésekben.

A Felek úgy gondolják, hogy a tömegpusztító fegyverek és hordozórakétáik elterjedése, legyen szó akár állami, akár nem állami szereplőkről, jelenti a stabilitás és a nemzetközi biztonság elleni

egyik legjelentősebb veszélyforrást. A Felek következőképpen megegyeznek abban, hogy együttműködnek és hozzájárulnak a tömegpusztító fegyverek és hordozórakétáik elterjedése elleni harchoz azon kötelezettségek teljes mértékű tiszteletben tartása és nemzeti szinten való megvalósítása mellett, melyeket szerződésileg vállaltak a leszerelési és a tömegpusztító fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló nemzetközi szerződésekben és megállapodásokban, illetve melyeket egyéb a témába vágó nemzetközi kötelezettségeikben vállaltak. A Felek megállapodnak, hogy ez a rendelkezés lényeges elemét képi ennek a megállapodásnak és hogy az a fenti elemeket kísérő és azokat megerősítő politikai párbeszéd részét képezi majd.

A Felek megállapodnak többek között abban, hogy együttműködnek és részt vesznek a tömegpusztító fegyverek és hordozórakétáik elterjedése elleni harcban azáltal, hogy:

- intézkedéseket hoznak az összes többi releváns nemzetközi jogi okmány aláírása vagy ratifikálása vagy adott esetben ahhoz való csatlakozás, illetve azok teljes mértékű megvalósítása céljából;
- életbe léptetnek egy olyan exportra vonatkozó hatékony nemzeti ellenőrzési rendszert, mely mind a tömegpusztító fegyverek exportjára, mind a tömegpusztító fegyverekkel kapcsolatos áruk tranzitjára vonatkozik, beleértve a végső felhasználás ellenőrzését, melyet a tömegpusztító fegyverek tekintetében a kettős felhasználású technológiákra alkalmaznak és mely ellenőrzési rendszer hatékony szankciókat helyez kilátásba a kiviteli ellenőrzés megsértése esetén. E párbeszédre regionális szinten kerülhet sor.

5. CIKK

Miniszteri szintű politikai párbeszédre a 77. cikk szerint létrehozott Együttműködési Tanács keretében, egyéb alkalmakkor pedig kölcsönös megállapodás alapján kerül sor.

6. CIKK

A Felek a politikai párbeszédre más eljárásokat és mechanizmusokat is létrehozhatnak, különösen a következő formákban:

- rendszeres ülések egyrészt a Közösséget és tagállamait, másrészt a Tádzsik Köztársaságot képviselő magas beosztású tisztviselők között;
- a Felek közötti diplomáciai csatornák teljes kihasználása, különösen a kétoldalú és többoldalú szinten való megfelelő kapcsolatfelvétel révén, beleértve esetenként az Egyesült Nemzetek és az EBEÉ találkozóit, illetve más fórumokat;
- bármilyen más eszközzel, ideértve az olyan szakértői ülések lehetőségét, amelyek hozzájárulnak e párbeszéd erősítéséhez és fejlesztéséhez.

III. CÍM

ÁRUKERESKEDELEM

7. CIKK

(1) A Felek egymás számára minden területen a legnagyobb kedvezmény elvét biztosítják a következők tekintetében:

- behozatali és kiviteli vámok és díjak, beleértve az ilyen vámok és díjak beszedésének módszerét;
- a vámkezeléshez, az árutovábbításhoz, a raktárakhoz és az átrakodáshoz kapcsolódó rendelkezések;
- a behozott árukra közvetlenül vagy közvetetten kivetett adók és bármilyen egyéb belső adók;
- fizetési módok és a fizetések átutalása;
- az áruk belföldi piacon való értékesítéséhez, megvásárlásához, szállításához, forgalmazásához és felhasználásához kapcsolódó szabályok.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezéseit nem kell alkalmazni a következőkre:

- a) a vámunió vagy szabadkereskedelmi terület létrehozása céljából, illetve ilyen unió vagy terület létrejötte alapján adott kedvezmények;
- b) a WTO-szabályokkal összhangban bizonyos országoknak, illetve egyéb nemzetközi megállapodások alapján a fejlődő országoknak adott kedvezmények;
- c) a határforgalom megkönnyítése érdekében a szomszédos országoknak adott kedvezmények.

(3) Az (1) bekezdés rendelkezéseit egy átmeneti időszak alatt, amely öt évvel e megállapodás hatálybalépését követően jár le, nem kell alkalmazni az I. mellékletben meghatározott azon kedvezményekre, amelyeket a Tádzsik Köztársaság a Szovjetunió megszűnésekor keletkezett más államoknak nyújt.

8. CIKK

(1) A Felek egyetértenek abban, hogy a szabad árutovábbítás elve e megállapodás célkitűzései elérésének elengedhetetlen feltételét képezi.

Ebben a vonatkozásban mindegyik Fél biztosítja a másik Fél vámterületéről származó vagy a másik Fél vámterületére irányuló áruk részére a saját területén átmenő forgalom szabadságát.

(2) A Felek között az 1994-es GATT V. cikkének (2), (3), (4) és (5) bekezdésében leírt szabályokat kell alkalmazni.

(3) Az e cikkben foglalt szabályok nem sértik a Felek közötti megállapodás alapján meghatározott ágazatokra, így például különösen a szállításra vagy egyes termékekre vonatkozó különleges szabályokat.

9. CIKK

A Felek — a mindkét Félre nézve kötelező, az áruk ideiglenes behozataláról szóló nemzetközi egyezményekből származó jogok és kötelezettségek sérelme nélkül — az ebben az ügyben rájuk nézve kötelező bármely nemzetközi egyezmény alapján előírt eljárások esetében és értelmében, saját jogszabályaikkal összhangban mentességet is biztosítanak egymásnak az ideiglenesen behozott árukra érvényes importterhek és vámok alól. Tekintetbe kell venni azokat a feltételeket, amelyek alapján az ilyen egyezményekből származó kötelezettségeket a szóban forgó Fél elfogadta.

10. CIKK

(1) A Tádzsik Köztársaságból származó áruk — az e megállapodás 12., 15. és 16. cikkében foglalt rendelkezések sérelme nélkül — mennyiségi korlátozásoktól és azonos hatású intézkedésektől mentesen hozhatók be a Közösségbe.

(2) A Közösségből származó áruk — az e megállapodás 12., 15. és 16. cikkében foglalt rendelkezések sérelme nélkül — mennyiségi korlátozástól mentesen és azonos hatású intézkedés nélkül hozhatók be a Tádzsik Köztársaságba.

11. CIKK

A Felek közötti áruforgalomban a piaci árak érvényesülnek.

12. CIKK

(1) Ha valamely terméket olyan megnövelt mennyiségekben vagy olyan feltételek mellett visznek be valamelyik Fél területére, amelyek a hasonló vagy közvetlen versenyben álló termékeket gyártó hazai termelőknek jelentős sérelmet okoznak, vagy ennek veszélye fennáll, a Közösség vagy a Tádzsik Köztársaság — amelyikük az érintett — a következő eljárásokkal és feltételekkel összhangban megfelelő intézkedéseket hozhat.

(2) A Közösség vagy a Tádzsik Köztársaság, az esettől függően – mielőtt intézkedéseket tenne, vagy a (4) bekezdés hatálya alá eső esetekben az intézkedéseket követően a lehető leghamarabb – biztosítja az Együttműködési Tanács számára az összes vonatkozó tájékoztatást, azzal a céllal, hogy a XI. címben meghatározottak szerint mindkét Fél számára elfogadható megoldást találjanak.

(3) Ha a konzultációk eredményeként a Felek az ügy Együttműködési Bizottság elé történő utalásától számított 30 napon belül nem jutnak megállapodásra a helyzet orvoslása érdekében teendő intézkedéseket illetően, annak a Félnek, amelyik a konzultációkat igényelte, jogában áll az érintett termékek behozatalát korlátozni, vagy más megfelelő intézkedéseket hozni a sérelem megakadályozásához vagy jogorvoslatához szükséges mértékben és ideig.

(4) Kritikus körülmények esetén, ha a késelem nehezen orvosolható kárt okozna, a Felek hozhatnak intézkedéseket a konzultációk előtt, azzal a feltétellel, hogy az ilyen intézkedések meghozatala után azonnal konzultációt ajánlanak fel.

(5) Az e cikk alapján meghozandó intézkedések megválasztásánál a Felek elsőbbséget biztosítanak azoknak az intézkedéseknek, amelyek a legkisebb zavart okozzák a jelen megállapodás céljainak elérésében.

(6) E cikk egyetlen rendelkezése sem sérti és semmilyen módon nem érinti a Felek valamelyike által az 1994-es GATT VI. cikkével, és az 1994-es GATT VI. cikkének végrehajtásáról szóló megállapodással, illetve a támogatásokról és a kiegyenlítő intézkedésekről szóló megállapodással, továbbá a kapcsolódó belső jogszabállyal összhangban hozott dömpingellenes vagy kiegyenlítő intézkedések elfogadását.

13. CIKK

A Felek vállalják, hogy a körülmények figyelembevételével – és különösen a Tádzsik Köztársaság WTO-hoz való jövőbeni csatlakozásából eredő helyzet figyelembevételével – e megállapodás áruforgalmi rendelkezéseit kiigazítják. Az Együttműködési Tanács ajánlásokat tehet a Feleknek az ilyen kiigazítások tekintetében, amelyeket elfogadásuk esetén a Felek közötti megállapodás útján, saját eljárásaiknak megfelelően léptethetnek hatályba.

14. CIKK

E megállapodás nem zárja ki a behozatalra, kivitelre vagy tranzitárukra vonatkozó olyan tilalmakat és korlátozásokat, amelyeket a közérköles, a közrend, a közbiztonság, az emberek, állatok egészségének és életének védelme, illetve a növények védelme, a természeti erőforrások védelme, a művészeti, történelmi vagy régészeti értéket képviselő nemzeti kincsek védelme, a szellemi, ipari és kereskedelmi tulajdon védelme indokol, sem az aranyra és ezüstre vonatkozó szabályokat. Ezek a tilalmak és korlátozások azonban nem lehetnek önkényes megkülönböztetés vagy a Felek közötti kereskedelem rejtett korlátozásának eszközei.

15. CIKK

A Kombinált Nómenklátúra 50–63. árucsoportjaiba tartozó textiltermékek kereskedelmére külön kétoldalú megállapodás vonatkozik. Az említett megállapodás lejártá után a textiltermékek e megállapodás hatálya alá kerülnek.

16. CIKK

A nukleáris anyagok kereskedelmére az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés rendelkezései vonatkoznak. Adott esetben e kereskedelem az Euratom és a Tádzsik Köztársaság között megkötendő külön megállapodás rendelkezéseinek tárgyát képezi.

IV. CÍM

KERESKEDELEMMEL ÉS BEFEKTETÉSSSEL KAPCSOLATOS RENDELKEZÉSEK

I. FEJEZET

MUNKAÜGYI FELTÉTELEK

17. CIKK

(1) A Közösség és a tagállamok az egyes tagállamok vonatkozó törvényeire, feltételeire és eljárásaira figyelemmel törekednek annak biztosítására, hogy a valamely tagállam területén jogszerűen tartózkodó és foglalkoztatott tádzsik állampolgárokat olyan bánásmódban részesítsék, amely a munkafeltételek, a javadalmazás és az elbocsátás tekintetében a saját állampolgárokkal összehasonlítva mentes az állampolgárságon alapuló megkülönböztetéstől.

(2) A Tádzsik Köztársaság a Tádzsik Köztársaságban hatályos törvényekre, feltételekre és eljárásokra figyelemmel törekszik annak biztosítására, hogy a tagállamoknak a Tádzsik Köztársaság területén jogszerűen tartózkodó és foglalkoztatott állampolgárait olyan bánásmódban részesítsék, amely a munkafeltételek, a javadalmazás és az elbocsátás tekintetében a saját állampolgárokkal összehasonlítva mentes az állampolgárságon alapuló megkülönböztetéstől.

18. CIKK

Az Együtműködési Tanács megvizsgálja, hogyan javíthatók az üzletemberek munkafeltételei a Felek nemzetközi kötelezettségvállalásaival, különösen az EBEÉ bonni értekezletének okmányában rögzített vállalásokkal összhangban.

19. CIKK

Az Együtműködési Tanács ajánlásokat tesz a 17. és a 18. cikk végrehajtására.

II. FEJEZET

A TÁRSASÁGOK LETELEPEDÉSÉT ÉS MŰKÖDÉSÉT ÉRINTŐ FELTÉTELEK

20. CIKK

(1) A Közösség és tagállamai legalább olyan kedvező bánásmódot biztosítanak a tádzsik társaságoknak a 22. cikk d) pontjában meghatározott letelepedéséhez, mint amilyenben bármely más harmadik ország társaságait részesítik.

(2) A Közösség és tagállamai, a II. mellékletben felsorolt fenntartások sérelme nélkül, a tádzsik társaságok területükön letelepedett leányvállalatainak a működésük tekintetében legalább olyan kedvező bánásmódot biztosítanak, mint amilyenben a közösségi társaságokat részesítik.

(3) A Közösség és tagállamai a tádzsik társaságok területükön letelepedett fióktelepeinek a működésük tekintetében legalább olyan kedvező bánásmódot biztosítanak, mint amilyenben harmadik országok társaságainak fióktelepeit részesítik.

(4) A Tádzsik Köztársaság legalább olyan kedvező bánásmódot biztosít a közösségi társaságoknak a 22. cikk d) pontjában meghatározott letelepedésük tekintetében, mint amilyenben

a tádzsik társaságok vagy a harmadik országbeli társaságok részesülnek, amennyiben ez utóbbi a kedvezőbb.

(5) A Tádzsik Köztársaság legalább olyan kedvező bánásmódot biztosít a közösségi társaságok leányvállalatainak vagy fióktelepeinek területén való működésük tekintetében, mint amilyenben a tádzsik társaságok leányvállalatai vagy fióktelepei részesülnek, vagy a harmadik országbeli társaságok leányvállalatai vagy fióktelepei részesülnek, amennyiben ez utóbbi a kedvezőbb.

21. CIKK

(1) A 20. cikk rendelkezéseit nem kell alkalmazni a légi közlekedésre, a folyami közlekedésre és a tengeri szállításra.

(2) Az olyan tevékenységek tekintetében azonban, amelyeket hajózási ügynökségek végeznek és nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatások nyújtására irányulnak, ideértve azon intermodális szállítási műveleteket, amelyek során az út egy részét tengeren teszik meg, mindkét Fél megengedi a másik Fél társaságainak, hogy területén leányvállalatok vagy fióktelepek formájában kereskedelmi jelenléttel rendelkezzenek, a letelepedés és a működés tekintetében legalább olyan kedvező feltételek mellett, mint amelyet a Fél saját társaságainak vagy valamely harmadik ország társaságai leányvállalatainak vagy fióktelepeinek biztosít, ha ez utóbbiak kedvezőbbek.

Az ilyen tevékenységek különösen a következők:

- a) tengeri szállítási és kapcsolódó szolgáltatások piacra bocsátása és értékesítése az ügyfelekkel való közvetlen kapcsolat útján, az árajánlattól a számlázásig, függetlenül attól, hogy e szolgáltatásokat maga a szolgáltató vagy olyan szolgáltatók működtetik vagy kínálják fel, amelyekkel a szolgáltatás eladója tartós üzleti megegyezést kötött;
- b) bármely szállítási és kapcsolódó szolgáltatás megvásárlása és felhasználása saját részre vagy ügyfelek számára (és az ügyfeleknek történő viszonteladás), beleértve a belső közlekedési szolgáltatásokat bármely olyan közlekedési móddal, különösen vízi utakon, közúton és vasúton, amely az integrált szolgáltatás nyújtásához szükséges;
- c) dokumentáció készítése a fuvarokmányok, vámokmányok, valamint a szállított áruk származására és jellegére vonatkozó egyéb okmányok tekintetében;
- d) kereskedelmi információk biztosítása bármilyen eszközzel, beleértve a számítógépes információs rendszereket és az elektronikus adatcserét (figyelemmel az elektronikus kommunikáció tekintetében fennálló, megkülönböztetéstől mentes korlátozásokra);
- e) kereskedelmi megegyezés létrehozása egyéb helyben letelepedett hajózási ügynökséggel, beleértve a társaság tőkéjében való részesedést és a helyben toborzott személyzet kinevezését (vagy külföldi személyzet esetében figyelemmel e megállapodás vonatkozó rendelkezéseire);
- f) eljárás a társaságok nevében, többek között a hajó kikötésének megszervezésében vagy a rakományok átvételében, ha szükséges.

22. CIKK

E megállapodás alkalmazásában:

- a) „közösségi társaság”, illetve „tádzsik társaság”: olyan társaság, amelyet valamely tagállam, illetve a Tádzsik Köztársaság törvényeivel összhangban hoztak létre, és amelynek a létesítő okirat szerinti székhelye, központi ügyvezetése, vagy gazdasági tevékenységének székhelye a Közösség, illetve a Tádzsik Köztársaság területén található. Ha azonban a valamely tagállam, illetve a Tádzsik Köztársaság törvényeivel összhangban létrehozott társaságnak csak a létesítő okirat szerinti székhelye található a Közösség, illetve a Tádzsik Köztársaság területén, a társaságot akkor tekintik közösségi, illetve tádzsik társaságnak, ha működése során tényleges és folyamatos kapcsolatban áll valamely tagállam, vagy a Tádzsik Köztársaság gazdaságával;
- b) „leányvállalat”: az előbbi által ténylegesen ellenőrzött vállalat;
- c) „fióktelep”: az üzleti tevékenység folytatásának jogi személyiséggel nem rendelkező helye, amely tartósan jelenik meg, például egy anyavállalat kiterjesztéseként, rendelkezik vezetéssel és az ahhoz szükséges anyagi eszközökkel, hogy üzleti tárgyalásokat folytasson harmadik felekkel oly módon, hogy ez utóbbiaknak – noha annak ismeretében, hogy szükség esetén az anyavállalattal lépnek jogi kapcsolatba, amelynek a központi irodája külföldön található – nem az anyavállalattal kell közvetlenül tárgyalniuk, hanem a kiterjesztésként üzemelő üzleti helyszínen köthetnek ügyleteket;
- d) „letelepedés”: az a) pontban említett közösségi vagy tádzsik társaságoknak azon joga, hogy a Tádzsik Köztársaságban, illetve a Közösségben leányvállalatok vagy fióktelepek létesítésén keresztül gazdasági tevékenységet kezdjenek el;
- e) „működés”: gazdasági tevékenységek folytatása;
- f) „gazdasági tevékenységek”: ipari, kereskedelmi és szakmai jellegű tevékenységek.

A nemzetközi tengeri szállítás tekintetében, beleértve az intermodális szállítási műveleteket, amelyek során az út egy részét tengeren teszik meg, a tagállamoknak vagy a Tádzsik Köztársaság a Közösségen, illetve a Tádzsik Köztársaságon kívül letelepedett állampolgárai, valamint valamely tagállam vagy a Tádzsik Köztársaság állampolgárai által ellenőrzött, a Közösségen vagy a Tádzsik Köztársaságon kívül letelepedett hajózási társaságok szintén kedvezményezettjei e fejezet és a III. fejezet rendelkezéseinek, amennyiben hajóikat a szóban forgó tagállamban, illetve a Tádzsik Köztársaságban a vonatkozó jogszabályokkal összhangban tartják nyilván.

23. CIKK

(1) E megállapodás egyéb rendelkezései ellenére, egyik Fél esetében sincs akadálya annak, hogy elővigyázatosságból intézkedéseket hozzon a befektetők, a betétesek, a biztosítottak és az olyan személyek védelme érdekében, amelyeknek valamely pénzügyi szolgáltató letéteményesi kötelezettséggel tartozik, vagy annak érdekében, hogy biztosítsa a pénzügyi rendszer sértetlenségét és stabilitását. Amennyiben az ilyen intézkedések nem egyeztethetők össze e megállapodás rendelkezéseivel, nem használhatók fel a Fél e megállapodás szerinti kötelezettségeinek elkerülésére.

(2) E megállapodás egy része sem értelmezhető úgy, hogy az előírná a Feleknek egyedi vevők ügyeivel vagy elszámolásaival összefüggő, illetve a közigazgatási intézmények birtokában lévő bizalmas vagy védett információk kiszolgáltatását.

(3) E megállapodás alkalmazásában a „pénzügyi szolgáltatások” a III. mellékletben leírtakat jelentik.

24. CIKK

E megállapodás rendelkezései nem sértik semmilyen olyan intézkedésnek a Felek valamelyike által történő alkalmazását, amelyre annak megelőzése érdekében van szükség, hogy e megállapodás rendelkezésein keresztül megkerüljék valamely Félnek azon intézkedéseit, amelyekkel harmadik országok bejutását szabályozza a saját piacára.

25. CIKK

(1) A Tádzsik Köztársaság, illetve a Közösség területén letelepedett közösségi, illetve tádzsik társaságnak e cím I. fejezetének rendelkezései ellenére jogában áll az, hogy a letelepedés szerinti befogadó országban érvényes jogszabályokkal összhangban a Tádzsik Köztársaságban, illetve a Közösség területén olyan alkalmazottakat alkalmazzon, vagy leányvállalatai, vagy fióktelepei révén foglalkoztasson, akik valamely közösségi tagállam, illetve a Tádzsik Köztársaság állampolgárai, azzal a feltétellel, hogy az ilyen alkalmazottak a (2) bekezdésben meghatározott kulcsfontosságú személyzet tagjai, és hogy kizárólag a társaságok vagy fióktelepek alkalmazásában állnak. Az ilyen alkalmazottak tartózkodási és munkavállalási engedélyei csak a foglalkoztatás időtartamára vonatkoznak.

(2) A fent említett társaságok (a továbbiakban: „szervezetek”) kulcsfontosságú személyzetét a következő kategóriák közül a c) pontban meghatározott „társaságon belül áthelyezett személyek” képezik, feltéve, hogy a szervezet jogi személy, és az érintett személyek legalább az áthelyezést közvetlenül megelőző évben annak alkalmazásában álltak, vagy üzlettársak voltak benne (a többségi részvényesek kivételével):

- a) a szervezetben vezető beosztást betöltő azon személyek, akik elsődlegesen a létesítmény vezetését látják el, és akik a társaság igazgatósága vagy részvényesei, illetve az ennek megfelelő személyek felügyelete vagy általános irányítása alatt állnak, és akik munkája a következőkre terjed ki:
- a létesítmény vagy a létesítmény egyik szervezeti egységének vagy részlegének a vezetése,
 - felügyeleti, vezető vagy szakmai szerepet betöltő egyéb alkalmazottak munkájának felügyelete és ellenőrzése,
 - személyes hatáskör gyakorlása alkalmazottak felvétele és elbocsátása, a felvételre és elbocsátásra tett ajánlások és egyéb személyzeti intézkedések tekintetében;
- b) a szervezetben dolgozó olyan személyek, akik a létesítmény működtetéséhez, kutatási felszereléséhez, technikáihoz vagy vezetéséhez elengedhetetlen, nem mindennapi tudás birtokában vannak. Az ilyen tudás értékelése a létesítményre jellemző tudáson kívül tükrözheti valamely speciális technikai tudást igénylő munka vagy szakma típusához

kapcsolódó magas szintű képzettséget, beleértve valamely engedélyhez kötött szakmához való tartozást;

- c) a „társaságon belül áthelyezett személy” olyan természetes személy, aki valamely Fél területén lévő szervezetben dolgozik, és akit a másik Fél területén folytatott gazdasági tevékenységekkel összefüggésben oda ideiglenesen áthelyeznek; az érintett szervezet székhelyének valamely Fél területén kell lennie, és az áthelyezésnek e szervezet olyan létesítményére (fióktelep, leányvállalat) kell irányulnia, amely ténylegesen hasonló gazdasági tevékenységeket folytat a másik Fél területén.

26. CIKK

(1) A Felek mindent elkövetnek annak érdekében, hogy elkerüljék az olyan intézkedések vagy lépések megtételét, amelyek társaságaik számára az e megállapodás aláírását megelőző napon fennálló helyzethez képest korlátozottabbá tennék a letelepedés és a működés feltételeit.

(2) E cikk rendelkezései nem sértik a 34. cikk rendelkezéseit: a 34. cikk hatálya alá tartozó eseteket minden más rendelkezés kizárásával kizárólag a szóban forgó cikk rendelkezései szabályozzák.

(3) A partnerség és az együttműködés szellemében, és a 40. cikk rendelkezéseinek fényében, a Tádzsik Köztársaság kormánya tájékoztatja a Közösséget az olyan új jogszabályok előterjesztésének vagy új rendelkezések elfogadásának szándékáról, amelyek a közösségi társaságok tádzsik leányvállalatai vagy fióktelepei számára a Tádzsik Köztársaságban való letelepedési vagy működési feltételeket az e megállapodás aláírását megelőző napon fennálló helyzethez képest korlátozottabbá tennék. A Közösség felkérheti a Tádzsik Köztársaságot, hogy közölje az ilyen jogszabályok vagy rendelkezések tervezetét, és folytasson konzultációt e témában.

(4) Amennyiben a Tádzsik Köztársaságban bevezetett új jogszabályok vagy rendelkezések következtében a Tádzsik Köztársaság területén letelepedett közösségi társaságok tádzsik leányvállalatai vagy fióktelepei számára a működési feltételek az e megállapodás aláírásának napján fennálló helyzethez képest korlátozottabbá válnak, az ilyen jogszabályok vagy rendelkezések a vonatkozó jogszabály hatálybalépésének időpontjában a Tádzsik Köztársaságban már letelepedett leányvállalatokra és fióktelepekre a vonatkozó jogszabály hatálybalépését követően három éven át nem alkalmazandók.

III. FEJEZET

HATÁROKON ÁTNYÚLÓ SZOLGÁLTATÁSNYÚJTÁS A KÖZÖSSÉG ÉS A TÁDZSIK KÖZTÁRSASÁG KÖZÖTT

27. CIKK

(1) A Felek e fejezet rendelkezéseivel összhangban vállalják, hogy megteszik a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy a Felek szolgáltatási ágazatainak fejlődését szem előtt tartva fokozatosan engedélyezzék a szolgáltatások nyújtását olyan közösségi vagy tádzsik társaságok részéről, amelyek más Félnek a területén telepedtek le, mint amelyben a szolgáltatás által megcélzott személy.

(2) Az Együttműködési Tanács megteszi a szükséges ajánlásokat az (1) bekezdés végrehajtására.

28. CIKK

A Felek együttműködnek annak érdekében, hogy piaci elveken működő szolgáltatási ágazatot alakítsanak ki a Tádzsik Köztársaságban.

29. CIKK

(1) A nemzetközi hajózási szállítás tekintetében a Felek vállalják, hogy kereskedelmi alapon, hatékonyan alkalmazzák a nemzetközi hajózási piachoz és forgalomhoz való korlátlan hozzáférés elvét.

a) A fent hivatkozott rendelkezés nem érinti a vonalhajózási konferenciák magatartási kódexéről szóló ENSZ-egyezményből eredő azon jogokat és kötelezettségeket, amelyek az e megállapodásban részes Felek egyikére vagy másikára vonatkoznak. Vonalhajózási konferenciához nem tartozó szállítók szabadon versenyezhetnek vonalhajózási konferenciához tartozó szállítókkal, ha betartják a tisztességes kereskedelmi verseny szabályait.

b) A Felek megerősítik elkötelezettségüket a szabad versenykörnyezet iránt, a száraz és folyékony ömlesztett áruk kereskedelmét illetően.

(2) Az (1) bekezdés elveinek alkalmazása során a Felek:

a) e megállapodás hatálybalépésétől kezdve nem alkalmazzák a közösségi tagállamok és a volt Szovjetunió közötti kétoldalú megállapodások rakománymegosztásra vonatkozó rendelkezéseit;

b) nem vezetnek be rakománymegosztásra vonatkozó záradékokat a harmadik országokkal kötendő jövőbeli kétoldalú megállapodásokban, kivéve olyan kivételes körülmények esetén, amennyiben az e megállapodásban részes egyik vagy másik Fél vonalhajózási társaságainak máskülönben nem lenne tényleges lehetőségük arra, hogy az érintett harmadik országból érkező és oda irányuló kereskedelmi forgalomban részt vegyenek;

c) a száraz és folyékony ömlesztett áruk kereskedelméről szóló jövőbeli kétoldalú megállapodásokban megtiltják a rakománymegosztásra vonatkozó megegyezéseket;

d) e megállapodás hatálybalépésével eltörölnek minden olyan egyoldalú intézkedést, igazgatási, technikai és egyéb akadályt, amely a nemzetközi tengeri szállításban korlátozó vagy megkülönböztető hatást fejthetne ki a szolgáltatások szabad nyújtására.

(3) Az egyes Felek többek között nem nyújtanak a másik Fél állampolgárai vagy társaságai által működtetett hajók számára az adott Fél saját hajóira alkalmazottnál kevésbé kedvező elbánást a külföldi hajók számára nyitott kikötőkbe való bejutás, az említett kikötők infrastruktúrájának és kiegészítő tengeri szolgáltatásainak használata, valamint a kapcsolódó díjak és terhek, vámkedvezmények, továbbá a kikötőhely kijelölése, valamint a be- és kirakodási létesítmények tekintetében.

30. CIKK

A Felek közötti, a Felek kereskedelmi szükségleteihez igazított szállítás összehangolt fejlesztésének biztosítása érdekében, a kölcsönös piaci hozzáférés feltételei, valamint a közúti, vasúti és vízi utakon történő, továbbá az esetleges légi közlekedési szolgáltatásnyújtás feltételei adott esetben külön megállapodásokban szabályozhatók, amelyet a Felek e megállapodás hatálybalépését követően tárgyalnak meg.

IV. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

31. CIKK

(1) E cím rendelkezéseit a közrenddel összefüggő, közbiztonsági és közegészségügyi korlátozásokra figyelemmel kell alkalmazni.

(2) E cím rendelkezéseit nem kell alkalmazni azon tevékenységekre, amelyek a Felek területén hatósági jogkör, akár alkalmi, gyakorlásával függenek össze.

32. CIKK

E cím alkalmazásában e megállapodás egy rendelkezése sem akadályozza meg a Feleket abban, hogy a belépés és tartózkodás, a foglalkoztatás, a munkafeltételek, a természetes személyek letelepedése és a szolgáltatásnyújtás tekintetében törvényeiket és rendeleteiket alkalmazzák, azzal a feltétellel, hogy ennek során nem alkalmazzák ezeket oly módon, amely az e megállapodás valamely rendelkezésének feltételei alapján bármely Felet megillető előnyöket semmissé tenné vagy csökkentené. A fenti rendelkezés nem érinti a 31. cikk alkalmazását.

33. CIKK

Azon társaságok, amelyek tádzsik társaságok és közösségi társaságok közös ellenőrzése alatt állnak vagy tulajdonában vannak, szintén a II., III. és IV. fejezet rendelkezéseinek kedvezményezettjei közé tartoznak.

34. CIKK

Az egyik Fél által az e megállapodás alapján a másik Félnek biztosított bánásmód, a szolgáltatások kereskedelméről szóló általános egyezmény (GATS) hatálya alá tartozó ágazatok vagy intézkedések tekintetében a GATS vonatkozó kötelezettségeinek hatálybalépését egy hónappal megelőző naptól kezdve, semmilyen esetben nem lehet kedvezőbb, mint az előbbi Fél által a GATS rendelkezései alapján az egyes szolgáltatási ágazatok, alágazatok és szolgáltatásnyújtási módok tekintetében biztosított bánásmód.

35. CIKK

A II., III. és IV. fejezet alkalmazásában nem veszik figyelembe a Közösség, annak tagállamai és a Tádzsik Köztársaság által, a GATS V. cikkének elveivel összhangban, gazdasági integrációs megállapodásokban vállalt kötelezettségek alapján biztosított bánásmódot.

36. CIKK

(1) Az e cím rendelkezéseivel összhangban biztosított legnagyobb kedvezmény elvét nem kell alkalmazni azon adókedvezményekre, amelyeket a Felek a kettős adóztatás elkerülését szolgáló megállapodások vagy egyéb adóegyezmények alapján nyújtanak, vagy a jövőben nyújtani fognak.

(2) E cím egy része sem értelmezhető olyan módon, hogy megakadályozná azt, hogy a Felek a kettős adóztatás vagy más adókedvezmények elkerülését szolgáló megállapodások adórendelkezéseinek megfelelően vagy a belföldi adójogszabályok alapján olyan intézkedéseket fogadjanak el vagy érvényesítsenek, amelyek az adókikerülés megelőzésére irányulnak.

(3) E cím egy része sem értelmezhető oly módon, hogy megakadályozná a tagállamokat vagy a Tádzsik Köztársaságot abban, hogy megkülönböztetést tegyen adójogszabályai vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazása során olyan adófizetők között, amelyek, különösen lakóhelyük tekintetében, nincsenek azonos helyzetben.

37. CIKK

A 24. cikk sérelme nélkül, a II., III. és a IV. fejezet egy rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy feljogosítaná:

- a tagállamok, illetve a Tádzsik Köztársaság állampolgárait arra, hogy bármilyen minőségben belépjenek a Tádzsik Köztársaság, illetve a Közösség területére és ott tartózkodjanak, különösen valamely társaság részvényeseként vagy tulajdonostársaként, vezetőjeként vagy alkalmazottjaként, illetve szolgáltatások nyújtójaként vagy kedvezményezettjeként;
- a tádzsik társaságok közösségi leányvállalatait vagy fióktelepeit arra, hogy a Közösség területén a Tádzsik Köztársaság állampolgárait alkalmazzák vagy foglalkoztassák;
- a közösségi társaságok tádzsik leányvállalatait vagy fióktelepeit arra, hogy a Tádzsik Köztársaság területén a tagállamok állampolgárait alkalmazzák vagy foglalkoztassák;
- a tádzsik társaságokat vagy tádzsik társaságok közösségi leányvállalatait vagy fióktelepeit arra, hogy ideiglenes munkaszerződés alapján tádzsik személyeket bocsásson rendelkezésre abból a célból, hogy más személyek számára és ellenőrzése alatt működjenek;
- a közösségi társaságokat és a közösségi társaságok tádzsik leányvállalatait vagy fióktelepeit arra, hogy ideiglenes munkaszerződés alapján olyan munkavállalókat bocsássonak rendelkezésre, akik a tagállamok állampolgárai.

V. FEJEZET

FOLYÓ FIZETÉSEK ÉS TŐKE

38. CIKK

(1) A Felek vállalják, hogy szabadon átváltható valutában engedélyezik a Közösségben és a Tádzsik Köztársaságban honosak közötti, az áruforgalommal, valamint a szolgáltatások és személyek mozgásával összefüggő, e megállapodás rendelkezéseivel összhangban teljesített és a folyó fizetési mérlegre vonatkozó fizetéseket.

(2) A tőkemozgások mérlegének ügyletei tekintetében, a Felek e megállapodás hatálybalépésétől biztosítják a fogadó ország törvényeivel összhangban alapított társaságokba irányuló közvetlen befektetésekhez és a II. fejezet rendelkezéseivel összhangban végzett befektetésekhez, valamint e befektetések és a belőlük származó esetleges nyereség felszámolásához vagy hazatelepítéséhez kapcsolódó szabad tőke mozgást.

(3) E megállapodás hatálybalépésétől kezdve, a (2) bekezdés vagy az (5) bekezdés sérelme nélkül a Felek nem vezetnek be újabb devizakorlátozásokat a Közösségben és a Tádzsik Köztársaságban honosak közötti tőke mozgásra és a hozzá kapcsolódó folyó fizetésekre vonatkozóan, és a meglévő szabályokat nem teszik korlátozóbbakká.

(4) A Felek konzultációt folytatnak egymással abból a célból, hogy e megállapodás célkitűzéseinek előmozdítása érdekében megkönnyítsék a Közösség és a Tádzsik Köztársaság között a (2) bekezdésben említettektől eltérő, más tőkeformák mozgását.

(5) Hivatkozva e cikk rendelkezéseire, amíg nem vezetnek be a tádzsik valutának a Nemzetközi Valutaalap (IMF) alapokmánya VIII. cikke értelmében vett teljes konvertibilitását, a Tádzsik Köztársaság kivételes körülmények között devizakorlátozásokat alkalmazhat rövid és hosszú lejáratú hitelek nyújtásával és felvételével összefüggésben, amennyiben az ilyen hitelek nyújtása esetén a Tádzsik Köztársaság számára ilyen korlátozásokat írnak elő és amennyiben e korlátozásokat a Tádzsik Köztársaság jogállása az IMF-ben megengedi. A Tádzsik Köztársaság e korlátozásokat megkülönböztetéstől mentesen alkalmazza. Alkalmazásuk a lehető legkisebb mértékben zavarja e megállapodást. A Tádzsik Köztársaság az ilyen intézkedések elfogadásáról és azok minden módosításairól rövid időn belül tájékoztatja az Együttműködési Tanácsot.

(6) Az (1) és a (2) bekezdés sérelme nélkül, amennyiben kivételes körülmények között a Közösség és a Tádzsik Köztársaság közötti tőke mozgás súlyos nehézségeket okoz a Közösségben, illetve a Tádzsik Köztársaságban az árfolyam-politika vagy a monetáris politika működtetésében, vagy fennáll ennek a veszélye, úgy a Közösség, illetve a Tádzsik Köztársaság legfeljebb hat hónapon át védintézkedéseket hozhat a Közösség és a Tádzsik Köztársaság közötti tőke mozgás tekintetében, ha az ilyen intézkedések feltétlenül szükségesek.

VI. FEJEZET

A SZELLEMI, IPARI ÉS KERESKEDELMI TULAJDON OLTALMA

39. CIKK

(1) E cikk és a IV. melléklet rendelkezései alapján a Tádzsik Köztársaság folytatja a szellemi, ipari és kereskedelmi tulajdonjogok oltalmának fejlesztését annak érdekében, hogy e megállapodás hatálybalépését követő ötödik év végére a Közösségben fennálló oltalmi szinthez hasonló szintű oltalmat biztosítson, beleértve az ilyen jogok érvényesítésének hatékony eszközeit.

(2) A Tádzsik Köztársaság e megállapodás hatálybalépését követő ötödik év végére csatlakozik a szellemi, ipari és kereskedelmi tulajdonjogokról szóló, a IV. melléklet (1)

bekezdésében említett azon többoldalú egyezményekhez, amelyekben a tagállamok részesek, vagy amelyeket a tagállamok az ezen egyezményekben foglalt vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően ténylegesen alkalmaznak. E rendelkezés végrehajtására, a Közösség, ahol lehetséges, támogatását nyújtja.

V. CÍM

JOGALKOTÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉS

40. CIKK

(1) A Felek felismerik, hogy a Tádzsik Köztársaság és a Közösség közötti gazdasági kapcsolatok megerősítésének fontos feltételét képezi a Tádzsik Köztársaság meglévő és jövőbeli jogszabályainak a Közösség jogszabályaihoz való közelítése. A Tádzsik Köztársaság törekszik annak biztosítására, hogy jogszabályai fokozatosan összeegyeztethetőkkel váljanak a Közösség jogszabályaival.

(2) A jogszabályok közelítése különösen a következő területekre terjed ki: vámjog, társasági jog, bankszolgáltatásokra és egyéb pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó jogszabályok, társasági számvitel és adók, szellemi tulajdon, munkavállalók munkahelyi védelme, versenyszabályok, beleértve minden kereskedelmet befolyásoló témát és gyakorlatot, közbeszerzés, emberek és állatok egészségének és életének védelme, növényvédelem, környezetvédelem, fogyasztóvédelem, közvetett adózás, műszaki szabályok és szabványok, nukleáris törvények és rendeletek, szállítás, valamint elektronikus kommunikáció.

(3) A Közösség ezen intézkedések végrehajtásához technikai segítséget nyújt a Tádzsik Köztársaságnak, amely többek között a következőket ölelheti fel:

- szakértők cseréje,
- gyors információcsere biztosítása, különösen a vonatkozó jogszabályokról,
- szemináriumok szervezése,
- a jogszabályok kidolgozásában és végrehajtásában részt vevő személyek képzése,
- támogatás a vonatkozó ágazatok közösségi jogszabályainak lefordításához.

(4) A Felek megállapodnak abban, hogy megvizsgálják annak lehetőségét, hogy versenytörvényeiket a közöttük folyó kereskedelmet érintő esetekben összehangolt módon alkalmazzák.

VI. CÍM

GAZDASÁGI EGYÜTTMŰKÖDÉS

41. CIKK

(1) A Közösség és a Tádzsik Köztársaság gazdasági együttműködést hoz létre, amely a Tádzsik Köztársaság gazdasági reformjához, valamint fellendüléséhez és fenntartható fejlődéséhez való hozzájárulásra irányul. Ezen együttműködés a Felek javára erősíti a fennálló gazdasági kapcsolatokat.

(2) A politikai és egyéb intézkedéseket, melyek célja a Tádzsik Köztársaságban folyó gazdasági és társadalmi reformok, valamint a tádzsik gazdasági rendszer szerkezetátalakításának elősegítése, a kiegyensúlyozott fenntarthatóság és társadalmi fejlődés elvei vezérelnek; teljes mértékben figyelembe veszik továbbá a környezettel, illetve a szegénység elleni küzdelemmel kapcsolatos szempontokat.

(3) E cél érdekében az együttműködés a gazdasági és társadalmi fejlődés, az emberi erőforrás-fejlesztés, a vállalkozások támogatása (ezen belül a privatizáció, a befektetések és a pénzügyi szolgáltatások fejlesztése), a mezőgazdaság és az élelmiszer-ágazat (beleértve az élelmiszerbiztonságot), a vízgazdálkodás, az energetika (beleértve a vízenergiát) és nukleáris biztonság, az egészségügy, a szegénység elleni küzdelem, a szállítás, a postai szolgáltatások, az elektronikus kommunikáció, a turizmus, a környezetvédelem, a határokon átnyúló tevékenységek és a regionális együttműködés területeire összpontosít.

(4) Különös figyelmet fordítanak az olyan intézkedésekre, amelyek alkalmasak arra, hogy elősegítsék a Tádzsik Köztársaság gazdasági teljesítőképességét és a regionális együttműködést.

(5) Az e megállapodásban meghatározott gazdasági együttműködést és az együttműködés más formáit adott esetben a Közösség technikai segítségnyújtással támogathatja, figyelembe véve a Közösség által a Független Államokban nyújtott technikai segítségre vonatkozó tanácsi rendeletet, a Közép-Ázsiának nyújtott közösségi technikai segítséggel kapcsolatos indikatív programban vállalt prioritásokat és annak Tádzsikisztánban való végrehajtását, valamint az abban megállapított koordinációs és végrehajtási eljárásokat. A Tádzsik Köztársaság egyéb közösségi programokból is részesülhet a Tanács által elfogadott megfelelő rendelkezésekkel összhangban.

42. CIKK

Együttműködés az áruforgalom és a szolgáltatások kereskedelme terén

A Felek együttműködnek annak biztosítása érdekében, hogy a Tádzsik Köztársaság nemzetközi kereskedelme a WTO szabályaival összhangban bonyolódjon. A Közösség e célból technikai segítséget nyújt a Tádzsik Köztársaságnak.

Ez az együttműködés a kereskedelem megkönnyítése szempontjából közvetlenül fontos kérdésekre terjed ki, különösen a Tádzsik Köztársaság jogszabályainak és rendeleteinek a WTO-val való harmonizálása elősegítésében, hogy így a Tádzsik Köztársaság mihamarabb megfeleljen e szervezethez való csatlakozás feltételeinek. Ezek többek között:

- kereskedelmi és kereskedelemmel kapcsolatos kérdésekre vonatkozó politika megfogalmazása, beleértve a kifizetéseket és az elszámolási mechanizmusokat,
- a vonatkozó jogszabályok elkészítése.

43. CIKK

Ipari együttműködés

- (1) Az együttműködés különösen a következők előmozdítását célozza:
- a kereskedelmi kapcsolatok fejlesztése mindkét oldal gazdasági szereplői között, beleértve a kis- és középvállalatokat is,
 - a Közösség részvétele a Tádzsik Köztársaság azon erőfeszítéseiben, amelyek iparának szerkezetátalakítására irányulnak,
 - az irányítás javítása,
 - az ipari termékek minőségének, illetve azoknak a nemzetközi szabványokkal való megfeleltetése javítása,
 - kielégítő termelés és feldolgozási képesség kialakítása a nyersanyagágazatban,
 - megfelelő kereskedelmi szabályok és gyakorlatok kialakítása, beleértve a termékek forgalomba hozatalát is,
 - környezetvédelem,
 - a fegyverkezési iparágak szerkezetátalakítása,
 - a személyzet képzése.
- (2) E cikk rendelkezései nem sértik a vállalkozásokra vonatkozó közösségi versenyszabályok végrehajtását.

44. CIKK

Beruházásfejlesztés és beruházásvédelem

- (1) Az együttműködés a Közösség és a tagállamok vonatkozó hatásköreit és illetékességeit szem előtt tartva arra irányul, hogy kedvező légkört teremtsen a belföldi és külföldi befektetések számára, különösen a beruházásvédelem, a tőkeáttörés és a befektetési lehetőségekre vonatkozó információcsere jobb feltételei révén.
- (2) Az együttműködés céljai különösen a következők:
- adott esetben megállapodások megkötése a Tádzsik Köztársaság és a tagállamok között a kettős adóztatás elkerüléséről,
 - olyan kedvező körülmények megteremtése, amelyek bátorítják a tádzsik gazdaságba történő külföldi befektetéseket,
 - stabil és megfelelő kereskedelmi jog és feltételek kialakítása, valamint információcsere a befektetések területén a törvényekről, a rendeletekről és a közigazgatási gyakorlatokról,
 - információcsere a befektetési lehetőségekről többek között kereskedelmi vásárok, kiállítások, kereskedelmi hetek és egyéb események formájában.

45. CIKK

Közbeszerzés

A Felek együttműködnek azon feltételek kialakításában, amelyek lehetővé teszik az árukra és szolgáltatásokra vonatkozó szerződések nyílt és versenytárgyaláson alapuló odaítélését, különösen ajánlati felhívások révén.

46. CIKK

Együttműködés a szabványok és a megfelelőségértékelés területén

(1) A Felek közötti együttműködés célja a mérés, a szabványok és a megfelelőségértékelés terén követett, a nemzetközi feltételekhez, alapelvekhez és irányelvekhez való felzárkózás elősegítése, a megfelelőségértékelés területén a kölcsönös elismerés megkönnyítése, valamint a tádzsik termékek minőségének javítása.

(2) E célból a Felek arra törekszenek, hogy olyan technikai segítségnyújtási projektek keretében működjenek együtt, amelyek:

- előmozdítják a megfelelő együttműködést az e területekre szakosodott szervezetekkel és intézményekkel,
- előmozdítják a közösségi technikai szabályok alkalmazását, valamint az európai szabványok és megfelelőségértékelési eljárások használatát,
- lehetővé teszik a minőségirányítás területén a tapasztalatok és a technikai információk cseréjét.

47. CIKK

Bányászat és nyersanyagok

(1) A Felek arra törekednek, hogy növeljék a bányászatra és nyersanyagokra irányuló befektetést és kereskedelmet, beleértve a nem vastartalmú fémeket.

(2) Az együttműködést különösen a következő területekre összpontosítják:

- információcsere a bányászati és a nemvasfém ágazat kilátásairól;
- az együttműködés jogi keretrendszerének kialakítása;
- kereskedelmi kérdések;
- környezetvédelmi jogszabályok elfogadása és végrehajtása;
- képzés;
- biztonság a bányászatban.

48. CIKK

Tudományos és technológiai együttműködés

(1) A Felek a kölcsönös előnyök alapján támogatják az együttműködést a nem katonai kutatás és technológiai fejlesztés (KTF) területén, figyelemmel a rendelkezésre álló erőforrásokra, a programjaikhoz való megfelelő hozzáférésre, valamint a szellemi, ipari és kereskedelmi tulajdonjogok hatékony védelmének megfelelő szintjére.

(2) A tudományos és technológiai együttműködés a következőket öleli fel:

- tudományos és technológiai információcsere,
- közös KTF-tevékenység,
- képzési tevékenységek és mobilitási programok a KTF-fel foglalkozó tudósok, kutatók és szakemberek számára mindkét oldalon.

Amennyiben az együttműködés oktatást és/vagy képzést magában foglaló tevékenységek formáját ölti, azokat a 49. cikk rendelkezéseivel összhangban kell végrehajtani.

A Felek kölcsönös megállapodás alapján a tudományos és technológiai együttműködés más formáit is kialakíthatják.

Az együttműködési tevékenységek során külön figyelmet kell fordítani az olyan tudósok, mérnökök, kutatók és műszaki szakemberek más területen történő foglalkoztatására, akik vagy tömegpusztító fegyverek előállításával kapcsolatos kutatással vagy kutatással és előállítással foglalkoznak vagy foglalkoztak.

(3) Az e cikk hatálya alá eső együttműködést az egyes Felek által elfogadott olyan eljárásoknak megfelelően megtárgyalt és megkötött külön megegyezések alapján valósítják meg, amelyek többek között a szellemi, ipari és kereskedelmi tulajdonjogokra vonatkozó különleges rendelkezéseket is rögzítik.

49. CIKK

Oktatás és szakképzés

(1) A Felek együttműködnek annak érdekében, hogy mind a közszférában, mind a magánszférában növeljék az általános oktatás és a szakképzettség szintjét a Tádzsik Köztársaságban.

(2) Az együttműködést különösen a következő területekre összpontosítják:

- a tádzsik felsőoktatási és szakképzési rendszerek korszerűsítése, különösen a felsőoktatási létesítmények és a felsőoktatási diplomák akkreditálási rendszere tekintetében;
- a köz- és a magánszektor vezetőinek és köztisztviselőinek szakképzése a meghatározásra kerülő prioritási területeken;

- együttműködés az oktatási intézmények, illetve az oktatási intézmények és cégek között;
- a tanárok, felsőfokú képesítéssel rendelkezők, tisztviselők, fiatal tudósok és kutatók, valamint a fiatalok mobilitása;
- az európai tanulmányok terén folytatott oktatás támogatása a megfelelő intézményekben;
- közösségi nyelvek oktatása;
- konferenciatolmácsok posztgraduális képzése;
- újságírók szakképzése;
- oktatók szakképzése.

(3) Az egyik Fél lehetséges részvétele a másik Fél oktatási és szakképzési programjaiban a Felek vonatkozó eljárásaival összhangban képzelhető el, továbbá, adott esetben, intézményi kereteket és együttműködési terveket fognak létrehozni a Tádzsik Köztársaságnak a közösségi Tempus-programban való részvételére vonatkozóan.

50. CIKK

Mezőgazdaság és az agráripari ágazat

Az együttműködés célja e területen a mezőgazdaság és a mezőgazdasági struktúrák reformja, a korszerűsítés, a betegségek elleni küzdelem, a Tádzsik Köztársaság mezőgazdaságának, állattenyésztésének, agráripari ágazatának és szolgáltatási ágazatának privatizálása és szerkezetátalakítása, nemzeti és nemzetközi piacok kialakítása a tádzsik termékek számára olyan feltételek mellett, amelyek biztosítják a környezet védelmét, figyelembe véve az élelmiszerellátás biztonsága javításának szükségességét, valamint az agráripari komplexum, továbbá a mezőgazdasági termékek feldolgozásának és forgalmazásának fejlesztését. A Felek törekednek továbbá arra, hogy az ipari és mezőgazdasági élelmiszertermékek tekintetében fokozatosan közelítsék a tádzsik szabványokat a közösségi technikai szabályokhoz, beleértve az egészségügyi és növény-egészségügyi szabványokat.

51. CIKK

Energia

(1) Az együttműködésre a piacgazdaság és az Európai Energia Charta alapelvei keretében kerül sor, háttérül pedig az európai energiapiacok fokozatos integrációja szolgál.

(2) Az együttműködés különösen az energetikai politika megfogalmazására és továbbfejlesztésére irányul. Többek között a következő területekre terjed ki:

- az energetikai ágazat irányításának és szabályozásának javítása a piacgazdasággal összhangban;
- az energiaellátás, ezen belül az ellátás biztonságának gazdaságos és környezetileg elfogadható módon történő javítása;

- az energiatakarékosság és a hatékony energiafelhasználás előmozdítása, valamint az energiahatékonyságról és a kapcsolódó környezeti vonatkozásokról szóló Energia Charta Jegyzőkönyv végrehajtása;
- az energetikai infrastruktúra korszerűsítése;
- az ellátás és a végfelhasználás területén az energetikai technológiák javítása minden energiatípus esetében;
- irányítás és műszaki szakképzés az energetikai szektorban;
- az energia, valamint az energetikai anyagok szállítása és továbbítása;
- az energiakereskedelem fokozásához és a befektetések ösztönzéséhez szükséges intézményi, jogi, adózási és egyéb feltételek megteremtése;
- vízenergia és más megújuló energiaforrások fejlesztése.

(3) A Felek kicserélik egymással az energetikai ágazatba történő befektetésekre vonatkozó információkat, különösen az energiaforrások termelése, illetve az olaj- és gázvezetékek, valamint az egyéb energiatermék-szállítóeszközök építése és felújítása tekintetében. A Felek különös fontosságot szentelnek az energiaágazat befektetéseit illető együttműködésnek, továbbá az ilyen ügyek rendezési módjának. A Felek együttműködnek annak érdekében, hogy az energetikai ágazatba történő befektetések tekintetében a lehető leghatékonyabban hajtsák végre a IV. cím és a 44. cikk rendelkezéseit.

52. CIKK

Környezet és egészség

(1) Az Európai Energia Chartát, az 1993. áprilisi luzerni, illetve az 1995. évi októberi szófiai értekezlet nyilatkozatát szem előtt tartva, továbbá figyelembe véve az Energia Charta Szerződést és különösen annak 19. cikkét, valamint az energiahatékonyságról és a kapcsolódó környezeti vonatkozásokról szóló Energia Charta Jegyzőkönyvet, a Felek továbbfejlesztik és erősítik együttműködésüket a környezetvédelem és az emberi egészség területén.

(2) Az együttműködés, melynek célja a környezet védelme, illetve mindenféle szennyezési forma elleni küzdelem, a következő területeket fedi le:

- a szennyezettség hatékony felügyelete és a környezet értékelése; információs rendszer a környezet állapotáról,
- a helyi, a regionális és az országhatáron áterjedő levegő- és vízszennyezés leküzdése,
- az ökológiai egyensúly helyreállítása,
- fenntartható, hatékony és környezetileg hatékony energiatermelés és -felhasználás,
- az ipari létesítmények biztonsága,
- a vegyi anyagok osztályozása és biztonságos kezelése,

- a vízminőség,
- a hulladékcsökkentés, az újrafelhasználás és a biztonságos ártalmatlanítás, a Bázeli Egyezmény végrehajtása annak aláírását követően,
- a mezőgazdaság környezeti hatása, talajerózió és kémiai szennyezés,
- az erdők védelme,
- a biodiverzitás megőrzése, a védett területek és a biológiai erőforrások fenntartható felhasználása és kezelése,
- a területrendezés, ezen belül az építőipar és a városfejlesztés,
- a gazdasági és a fiskális eszközök felhasználása,
- a globális éghajlatváltozás,
- a környezeti nevelés és tudatosság,
- az országhatáron áterjedő környezeti hatások vizsgálatáról szóló Espoo-i Egyezmény végrehajtása, annak aláírását követően.

(3) Az együttműködést különösen a következő területekre összpontosítják:

- katasztrófavédelmi tervezés és más vészhelyzetek,
- információk és szakértők cseréje, többek között a tiszta technológiák átadása, továbbá a biotechnológiák biztonságos és környezetileg elfogadható felhasználása területén,
- közös kutatási tevékenységek,
- jogszabályok elfogadása a közösségi szabványok fényében,
- együttműködés regionális szinten, beleértve az Európai Környezetvédelmi Ügynökség keretében való együttműködést, és nemzetközi szinten,
- stratégiák kialakítása, különös tekintettel a globális és éghajlati kérdésekre, valamint a fenntartható fejlődés elérését szem előtt tartva,
- környezeti hatástanulmányok.

(4) A Felek törekednek az együttműködés fejlesztésére az egészséget érintő kérdésekben, különösen a fertőző betegségek megelőzése és leküzdése, illetve az anyák és fiatal gyermekeik védelmére nyújtott technikai segítség révén.

53. CIKK

Közlekedés

A Felek a közlekedés területén továbbfejlesztik és megerősítik együttműködésüket.

Az együttműködés többek között a tádzsik közlekedési rendszerek és hálózatok átalakítására és korszerűsítésére, valamint adott esetben – a globálisabb közlekedési rendszer kialakítását szem előtt tartva – a közlekedési rendszerek összeegyeztethetőségének fejlesztésére és biztosítására, valamint prioritást élvező projektek beazonosítására és megvalósítására, illetve ezek megvalósításához szükséges beruházások vonzására irányul.

Az együttműködés többek között a következőket öleli fel:

- a közúti szállítás, a vasutak és a repülőterek irányításának és üzemeltetésének korszerűsítése,
- a közutak, a vasutak, a repülőterek és a vízi utak infrastruktúrája, valamint a navigációt segítő rendszerek korszerűsítése és fejlesztése, beleértve a közérdekű főútvonalak és a fent említett, különösen a Traceca-projekthez kapcsolódó közlekedési módok transzeurópai összeköttetéseinek korszerűsítése,
- a kombinált szállítás támogatása és fejlesztése,
- a közös kutatási és fejlesztési programok támogatása,
- a közlekedéspolitikai kialakításához és végrehajtásához szükséges szabályozói és intézményi keretek kidolgozása, beleértve a szállítási ágazat privatizálását,
- a régióban található mindenféle közlekedési formára vonatkozó eljárások egyszerűsítése.

54. CIKK

Elektronikus kommunikáció és postai szolgáltatások

A Felek hatásköreiken és illetékességükön belül kibővítik és megerősítik az együttműködést a következő területeken:

- politikák és iránymutatások kialakítása az elektronikus kommunikációs ágazat és a postai szolgáltatások fejlesztéséhez;
- a díjszabási politika és a forgalmazás elveinek kialakítása az elektronikus kommunikáció és a postai szolgáltatások terén;
- technológia és know-how átadása, az európai technikai szabványokra és hitelesítési rendszerekre vonatkozó ismereteket illetően;
- az elektronikus kommunikáció és a postai szolgáltatások terén projektek fejlesztésének ösztönzése és a befektetések számára vonzóvá tétele;
- az elektronikus kommunikáció és a postai szolgáltatásnyújtás hatékonyságának és minőségének javítása, többek között az alágazatok tevékenységeinek liberalizálásán keresztül;
- az elektronikus kommunikáció fokozott alkalmazása, különösen az elektronikus fizetési rendszerek területén;

- az elektronikus kommunikációs hálózatok irányítása és azok optimalizálása;
- megfelelő szabályozási alap az elektronikus kommunikációs és a postai szolgáltatásnyújtáshoz, valamint a rádiófrekvencia-spektrum felhasználásához;
- szakképzés az elektronikus kommunikáció és a postai szolgáltatások területén a piaci feltételek mellett történő üzemeltetés szem előtt tartásával.

55. CIKK

Pénzügyi szolgáltatások és adóhivatalok

(1) A pénzügyi szolgáltatások ágazatában végzett együttműködés különösen annak megkönnyítésére irányul, hogy a Tádzsik Köztársaság az általánosan elfogadott, kölcsönös elszámolási rendszerek részévé váljon. A technikai segítségnyújtás előterében a következők állnak:

- egy értéktőzsde és értékpapírpiac kialakítása,
- a banki szolgáltatások fejlesztése, a hitelforrások közös piacának kialakítása, a Tádzsik Köztársaság bevonása valamely általánosan elfogadott, kölcsönös elszámolási rendszerbe,
- biztosítási szolgáltatások kialakítása, amelyek többek között kedvező keretet hoznának létre ahhoz, hogy közösségi társaságok a biztosítási ágazaton belül közös vállalatok létrehozásában vegyenek részt a Tádzsik Köztársaságban, valamint exporthitel-biztosítás kialakítása.

Ezen együttműködés különösen ahhoz járul hozzá, hogy a pénzügyi szolgáltató ágazatban elősegítse a Tádzsik Köztársaság és a tagállamok közötti kapcsolatok fejlesztését.

(2) A Felek együttműködnek abban, hogy adórendszert és adóhivatalokat alakítsanak ki a Tádzsik Köztársaságban. Ez az együttműködés magába foglalja az adóügyekben és az adópolitika kialakításában és végrehajtásában részt vevő személyzet képzését érintő információ- és tapasztalatcserét.

56. CIKK

Vállalkozások szerkezetátalakítása és privatizálása

Felismerve, hogy a privatizáció alapvető fontosságú a fenntartható gazdasági fellendüléshez, a Felek megegyeznek abban, hogy együttműködnek a szükséges intézményi, jogi és metodológiai keret kialakításában. Külön figyelmet szentelnek arra, hogy a privatizációs folyamat zökkenőmentesen folyjon le és átlátható legyen, továbbá a beruházáspolitikai terén való információ- és tapasztalatcserére, illetve a megfelelő képzésre.

A technikai segítségnyújtás előterében a következők állnak:

- a tádzsik kormányon belül egy olyan intézményi alap továbbfejlesztése, amely képes a privatizációs folyamat meghatározására és irányítására;

- a tádzsik kormány privatizációs stratégia kialakítására irányuló törekvése folytatása, beleértve a jogalkotási keretet és végrehajtási mechanizmusokat;
- olyan megoldások előnyben részesítése, melyek a földhasználat és a haszonbérlet céljából piacgazdasági megközelítést hívnak segítségül;
- a privatizációra még fel nem készült vállalkozások átszervezése;
- a magánvállalkozások fejlesztése, különösen a kis- és középvállalkozások ágazatában;
- beruházási alapok kialakítása.

Ezen együttműködés célja továbbá, hogy hozzájáruljon a Tádzsik Köztársaságban található közösségi befektetések elősegítéséhez.

57. CIKK

Regionális fejlesztés

(1) A Felek megerősítik a területfejlesztés és a területrendezés terén folytatott együttműködést.

(2) A Felek e célból ösztönzik a nemzeti, a regionális és a helyi hatóságok közötti információcserét a területfejlesztési és területrendezési politika, valamint a regionális politikák kialakításának módszerei terén, külön hangsúlyt fektetve a hátrányos helyzetben lévő területek fejlesztésére.

Ösztönzik a területfejlesztés tervezéséért felelős regionális közintézmények közötti közvetlen kapcsolatfelvételt is, többek között azzal a céllal, hogy információt cseréljenek a területfejlesztés előmozdításának módszereiről.

58. CIKK

Szociális együttműködés

(1) Az egészség és a biztonság területén a Felek többek között azzal a céllal alakítanak ki együttműködést, hogy javítsák a munkavállalók egészség- és biztonságvédelmének szintjét.

Az együttműködés többek között a következőket öleli fel:

- oktatás és szakképzés az egészségügyi és a biztonsági területen, külön figyelmet fordítva a magas kockázatú tevékenységi területekre,
- megelőző intézkedések kialakítása és támogatása a foglalkozási megbetegedések és egyéb munkahelyi ártalmak leküzdése érdekében,
- a jelentős balesetek veszélyének megelőzése és a mérgező vegyi anyagok kezelése,
- kutatás a munkakörnyezettel, valamint a munkavállalók egészségével és biztonságával kapcsolatos információk és tudásbázis fejlesztése tekintetében.

(2) A foglalkoztatás tekintetében az együttműködés különösen a következőkre irányuló technikai segítségnyújtásban nyilvánul meg:

- a munkaerőpiac optimalizálása,
- a munkaközvetítő és a tanácsadó szolgáltatások korszerűsítése,
- szerkezetátalakítási programok tervezése és megvalósítása,
- a helyi munkaerőpiacok fejlesztésének ösztönzése,
- információcsere a rugalmas munkavégzési programokkal kapcsolatban, különösen az önálló foglalkoztatást ösztönző és a vállalkozóvá válást előmozdító programok tekintetében.

(3) A Felek külön figyelmet szentelnek a szociális védelem területén megvalósuló együttműködésnek, különösen a Tádzsik Köztársaságban a szociális védelmi reformok tervezésében és megvalósításában való együttműködésre.

E reformok célja, hogy a piacgazdaságokra jellemző védelmi módszereket fejlesszenek ki a Tádzsik Köztársaságban és azok felöleljék a szociális védelem összes formáját.

59. CIKK

Idegenforgalom

A Felek fokozzák és fejlesztik együttműködésüket, különösen az alábbiak révén:

- az idegenforgalom támogatása,
- az információáramlás fokozása,
- a know-how átadása,
- a közös tevékenységek lehetőségének tanulmányozása,
- együttműködés biztosítása a hivatalos idegenforgalmi szervezetek között, beleértve a promóciós anyagok elkészítését,
- képzés biztosítása az idegenforgalom fejlesztése érdekében.

60. CIKK

Kis- és középvállalkozások

(1) A Felek arra törekszenek, hogy fejlesszék és megerősítsék a kis- és középvállalkozásokat, valamint ezek egyesületeit, továbbá a közösségi és a tádzsik KKV-k közötti együttműködést.

(2) Az együttműködés technikai segítségnyújtást foglal magában, különösen a következő területeken:

- jogszabályi keret létrehozása a KKV-k számára;

- megfelelő infrastruktúra kifejlesztése a KKV-k támogatására, mind a Tádzsik Köztársaság területén található, mind a külföldi KKV-k közötti párbeszéd és kereskedelmi együttműködés fejlesztésére, továbbá képzés a KKV-k részére a finanszírozáshoz való hozzájutáshoz szükséges technikákról;
- képzés az értékesítés, a számvitel és a termékminőségi ellenőrzés területén.

61. CIKK

Információ és kommunikáció

A Felek támogatják az információkezelés korszerű módszereinek kifejlesztését, beleértve a médiát, és ösztönzik a hatékony információcserét. Elsőbbséget kapnak azok a programok, melyeknek az a célja, hogy tájékoztatassák a közvéleményt a Közösségről és a Tádzsik Köztársaságról, beleértve, amennyiben lehetséges, az adatbázisokhoz való hozzáférést, a szellemi tulajdonjogok teljes tiszteletben tartása mellett.

62. CIKK

Fogyasztóvédelem

A Felek szoros együttműködést alakítanak ki, a célból, hogy fogyasztóvédelmi rendszereik összeegyeztethetőek legyenek. Ez az együttműködés magában foglalja a jogalkotói munkára és az intézményi reformokra vonatkozó információk cseréjét, állandó információs rendszerek létrehozását a veszélyes termékekről való kölcsönös tájékoztatás érdekében, a fogyasztóknak nyújtott tájékoztatás javítását, különösen az áruk és szolgáltatások ára és jellemzői tekintetében, cserekapcsolatok kialakítását a fogyasztói érdekképviseletek között, és a fogyasztóvédelmi politikák összeegyeztethetőségének fokozását, valamint szemináriumok és szakképzési gyakorlatok szervezését.

63. CIKK

Vámügy

- (1) Az együttműködés célja a kereskedelemmel és a tisztességes kereskedelemmel kapcsolatban elfogadandó rendelkezések tiszteletben tartása biztosítása, valamint a Tádzsik Köztársaság vámrendszerének a közösségi vámrendszerhez való közelítése.
- (2) Az együttműködést különösen a következő területekre összpontosítják:
 - információcsere,
 - a munkamódszerek javítása,
 - a Kombinált Nómenklátúra és az egységes vámokmány bevezetése,
 - az ellenőrzések és az alaki követelmények egyszerűsítése az áruforgalom tekintetében,
 - támogatás korszerű váminformációs rendszerek bevezetéséhez,

- szemináriumok és szakképzési gyakorlatok szervezése.

Szükség esetén technikai segítségnyújtást biztosítanak.

(3) Az e megállapodásban előírányzott további együttműködés és különösen a VIII. cím sérelme nélkül, a Felek közigazgatási hatóságai között a vámügyekben való kölcsönös segítségnyújtásra az e megállapodáshoz csatolt jegyzőkönyv rendelkezéseivel összhangban kerül sor.

64. CIKK

Statisztikai együttműködés

E területen az együttműködés célja egy olyan hatékony statisztikai rendszer kialakítása, amely biztosítja a szociogazdasági reform folyamatának támogatásához és ellenőrzéséhez, valamint a tádzsik magánvállalkozások fejlődéséhez szükséges megbízható statisztikákat.

A Felek különösen a következő területeken működnek együtt:

- a tádzsik statisztikai rendszer hozzáigazítása a nemzetközi módszerekhez, szabványokhoz és osztályozáshoz;
- statisztikai információk cseréje;
- a gazdasági reformok megvalósításához és irányításához szükséges makro- és mikroökonómiai statisztikai információk biztosítása.

A Közösség e célból technikai segítséget nyújt a Tádzsik Köztársaságnak.

65. CIKK

Gazdaságtudomány

A Felek azáltal könnyítik meg a gazdasági reform folyamatát és a gazdaságpolitikák összehangolását, hogy együttműködnek az egymás gazdaságának alapvető jellemzőire, valamint a piacgazdaságok gazdaságpolitikájának tervezésére és végrehajtására vonatkozó ismereteik szélesítése érdekében. A Felek e célból információt cserélnek a makrogazdasági teljesítményre és kilátásokra vonatkozóan.

A Közösség technikai segítségnyújtást biztosít a következők érdekében:

- az Tádzsik Köztársaság támogatása a gazdasági reform folyamatában szakértői tanácsadás és technikai segítségnyújtás biztosításával;
- az együttműködés ösztönzése a közgazdászok között a gazdaságpolitika kialakításához szükséges know-how átadásának meggyorsítása és az e politika szempontjából fontos kutatási eredmények széles körű elterjesztése érdekében;
- a Tádzsik Köztársaság azon képességének fejlesztése, amely segítségével gazdasági modelleket hozhat létre.

VII. CÍM

EGYÜTTMŰKÖDÉS A DEMOKRÁCIÁVAL ÉS AZ EMBERI JOGOKKAL KAPCSOLATOS TERÜLETEKEN

66. CIKK

A Felek együttműködnek a demokratikus intézmények létrehozása vagy megerősítése szempontjából fontos összes kérdésben, különösen azon intézmények tekintetében, amelyekre a nemzetközi jognak és az EBESZ elveinek megfelelően a jogállamiság, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmének megerősítése érdekében van szükség.

Ezen együttműködés technikai segítségnyújtási programok formájában valósul meg, amelyekkel többek között a következőkhöz kívánnak támogatást nyújtani: a vonatkozó jogszabályok és előírások elkészítése, az ilyen jogszabályok végrehajtása; az igazságszolgáltatás működése; az állam igazságügyi kérdésekben játszott szerepe; és a választási rendszer működése. Ez adott esetben képzést is magában foglalhat. A Felek ösztönzik a nemzeti, regionális és igazságszolgáltatási hatóságaik, országgyűlési képviselőik és nem kormányzati szervezeteik közötti kapcsolatfelvételt és cseréket.

VIII. CÍM

EGYÜTTMŰKÖDÉS AZ ILLEGÁLIS TEVÉKENYSÉGEK MEGELŐZÉSÉBEN, VALAMINT AZ ILLEGÁLIS BEVÁNDORLÁS MEGELŐZÉSÉBEN ÉS ELLENŐRZÉSÉBEN

67. CIKK

A Felek együttműködést alakítanak ki, amely a következő illegális tevékenységek megelőzésére irányul:

- illegális gazdasági tevékenységek, beleértve a korrupciót;
- különböző áruk, ezen belül ipari hulladék illegális kereskedelme, tiltott fegyverkereskedelem;
- hamisítás.

Az előbb említett területeken az együttműködés a kölcsönös konzultáción és a szoros interakción alapul. Az együttműködés technikai és közigazgatási segítséget foglalhat magában a következő területeken:

- nemzeti jogszabályok megfogalmazása az illegális tevékenységek megelőzése területén;
- információs központok létrehozása;
- az illegális tevékenységek megelőzésével foglalkozó intézmények hatékonyságának fokozása;

- a személyzet képzése és kutatási infrastruktúra kialakítása;
- az illegális tevékenységeket megakadályozó, kölcsönösen elfogadható intézkedések kidolgozása.

68. CIKK

Pénzmosás

(1) A Felek egyetértenek abban, hogy erőfeszítésekre és együttműködésre van szükség annak megelőzése érdekében, hogy pénzügyi rendszereiket általában a bűncselekményekből, és különösen a tiltott kábítószer-kereskedelemmel kapcsolatos bűncselekményekből származó bevételek tisztára mosására használják fel.

(2) Az együttműködés e területen közigazgatási és technikai segítségnyújtást foglal magában, amelynek célja, hogy a Közösség és az illetékes nemzetközi fórumok, beleértve a Pénzügyi Akció Munkacsoportot (FATF), által elfogadott előírásokkal összevethető megfelelő előírásokat határozzon meg a pénzmosás ellen.

69. CIKK

Kábítószer elleni küzdelem

A Felek hatásköreiken és illetékességeiken belül együttműködnek a kábítószeres és a pszichotróp anyagok tiltott előállítására, beszerzésére és kereskedelmére megakadályozására irányuló politikák és intézkedések hatékonyságának és eredményességének fokozásában, beleértve a kémiai prekursorok terjesztésének megakadályozását, valamint a kábítószer iránti kereslet megelőzésének és csökkentésének előmozdítását. Ami a kábítószeres és a pszichotróp anyagok tiltott előállítására használt kémiai prekursorok és egyéb anyagok ellenőrzését illeti, ezen együttműködés a Közösség és az érintett nemzetközi fórumok által elfogadott előírásokra támaszkodik, mint például a Kémiai Akció Munkacsoport előírásai. Az együttműködés e területen a Felek közötti, a különböző, kábítószeres elleni harcra kapcsolatos területeken meghatározandó célkitűzéseikre és a meghozandó intézkedésekre vonatkozó kölcsönös konzultációkon és szoros együttműködésen alapul.

70. CIKK

Együttműködés a bevándorlás területén

(1) A Felek újra kinyilvánítják a területeik közötti elvándorlási hullámok közös kezelésének kiemelt fontosságát. Együttműködésük megerősítése céljából minden migrációval kapcsolatos kérdésben globális párbeszédet kezdenek, beleértve az illegális migrációt, az emberkereskedelmet, továbbá a migrációval kapcsolatos kérdéseknek a migránsok származási országa szociogazdasági fejlesztésére irányuló nemzeti stratégiába való beemelését.

(2) Az együttműködés alapját a Felekkel történő közös konzultáció során történő speciális szükségletek felmérése képezi; az együttműködést a hatályban lévő közösségi és nemzeti jogszabályoknak megfelelően hajtják végre. Az együttműködés különösen a következőkre terjed ki:

- a) a migráció mögött meghúzódó valós okok;
- b) a nemzetközi védelemről szóló nemzeti törvények és gyakorlatok kialakítása és végrehajtása, a menekültek jogállásáról szóló, 1951. évi Genfi Egyezmény és 1967. évi jegyzőkönyv rendelkezéseire tekintettel, illetve minden további regionális vagy nemzetközi jogi okmány rendelkezései végrehajtása a „visszaküldés tilalma” elv tiszteletben tartása céljából;
- c) a beléptetési szabályok, továbbá a befogadott személyek jogai és jogállása, a legális helyzetben lévő migránsokkal való egyenlő bánásmód és társadalmi integrációjuk, a legális migránsok oktatása és képzése, intézkedések a rasszizmus és az idegengyűlölet elleni harc területén;
- d) egy hatékony megelőzésen alapuló politika kialakítása az illegális bevándorlás és az emberkereskedelem ellen, beleértve annak tanulmányozását, hogy hogyan lehet harcolni a embercsempészek és emberkereskedők hálózatai és szervezetei ellen és hogyan lehet e kereskedelem ellen megvédeni annak áldozatait;
- e) valamely ország területén illegálisan tartózkodó személyek emberséges és tisztességes körülmények között történő visszautazása, beleértve az önkéntes hazatérés előmozdítását, továbbá visszafogadása a (3) bekezdésnek megfelelően;
- f) a vízum kérdése, különösen a kölcsönös érdeklődésre számot tartó területeken;
- g) a határellenőrzések területe, különösen ami a szervezést, a képzést, a hatékonyabb gyakorlatot és a terepen helyszínen alkalmazott egyéb intézkedéseket illeti, továbbá adott esetben berendezés nyújtása biztosítása, figyelembe véve ugyanakkor az ilyen berendezések kettős felhasználásának lehetőségét.

(3) Az illegális bevándorlás megelőzését és kézben tartását célzó együttműködés keretében, a Felek megállapodnak abban, hogy visszafogadják illegális kivándorlóikat. E célból:

- a Tádzsik Köztársaság vállalja, hogy visszafogadja az Európai Unió valamely tagállama területén illegálisan tartózkodó állampolgárait, azok kérésére és minden más formalitás nélkül;

és

- az Európai Unió minden tagállama vállalja, hogy visszafogadja a Tádzsik Köztársaság területén illegálisan tartózkodó állampolgárait, azok kérésére és minden más formalitás nélkül.

Az Európai Unió tagállamai és a Tádzsik Köztársaság e célból állampolgáraikat a megfelelő személyazonossági okmánnyal látják el.

A Felek megállapodnak abban, hogy bármely Fél kérésére és a lehető legrövidebb időn belül aláírnak egy olyan megállapodást, mely szabályozza a Tádzsik Köztársaság és a Európai Közösség tagállamaira vonatkozó specifikus kötelezettségeket a visszafogadást illetően, és amely más országok állampolgárai, illetve a hontalanok visszafogadására való kötelezettséget is tartalmaz.

E megállapodás alkalmazásában, a „Felek” kifejezés alatt az Európai Közösség, annak minden egyes tagállama és a Tádzsik Köztársaság értendő.

71. CIKK

Terrorizmus elleni küzdelem

A Felek megerősítik a terrorizmus elleni küzdelem kiemelt jelentőségét és a nemzetközi egyezményekkel, illetve jogszabályaikkal és rendeleteikkel összhangban együttműködnek a terrorcselekmények megelőzése és megszüntetése céljából. A Felek különösen az alábbiakban működnek együtt:

- az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa 1373. számú határozata és egyéb ENSZ határozatok, illetve a témával kapcsolatos egyéb egyezmények és nemzetközi jogi okmány teljes mértékű megvalósítása keretében;
- a nemzetközi és nemzeti joggal összhangban, a terrorcsoportokról és támogató hálózataikról való információcsere;
- a terrorizmus elleni harcban használt eszközökről és módszerekről való nézőpont-egyeztetés keretében, beleértve a technikai és a képzési területeket, illetve a terrorizmus megelőzését célzó tapasztalatcserét.

IX. CÍM

KULTURÁLIS EGYÜTTMŰKÖDÉS

72. CIKK

A Felek vállalják, hogy támogatják, ösztönzik és megkönnyítik a kulturális együttműködést. Az együttműködésbe adott esetben bevonhatók a közösségi kulturális együttműködési programok, illetve egy vagy több tagállam kulturális együttműködési programjai, és további, kölcsönös érdeklődésre számot tartó tevékenységek alakíthatók ki.

X. CÍM

PÉNZÜGYI EGYÜTTMŰKÖDÉS

73. CIKK

E megállapodás célkitűzéseinek elérése érdekében és a 74., a 75. és a 76. cikkel összhangban a Tádzsik Köztársaság technikai segítségnyújtásként anyagi támogatás formájában ideiglenes pénzügyi támogatásban részesül a Közösségtől.

74. CIKK

E pénzügyi támogatást a vonatkozó tanácsi rendelet és a TACIS-program keretében előírt intézkedések szabályozzák. A Tádzsik Köztársaság az ország szükségleteivel arányosan egyéb

közösségi támogatásban is részesülhet. Külön figyelmet fordítanak a támogatás koncentrációjára, a támogatási eszközök koordinációjára, a különböző típusú közösségi humanitárius segélyek és rehabilitációs segélyek közötti kapcsolatra és a fejlesztésre. A szegénység elleni küzdelem részét fogja képezni a közösségi programoknak.

75. CIKK

A közösségi pénzügyi támogatás célkitűzéseit és területeit indikatív programban állapítják meg, amely a Közösség és a Tádzsik Köztársaság között közös egyetértéssel létrejött, a Tádzsik Köztársaság igényeinek, ágazati abszorpciós kapacitásának és a reformok terén elért előrehaladásának figyelembevételével meghatározott prioritásokat tükrözi. A Felek tájékoztatják erről az Együtműködési Tanácsot.

76. CIKK

A rendelkezésre álló erőforrások optimális felhasználása érdekében a Felek gondoskodnak arról, hogy a közösségi segítségnyújtást szorosan összehangolják a más forrásokból, így a tagállamoktól, más országoktól és nemzetközi szervezetektől, például a Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Banktól, valamint az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Banktól származó hozzájárulásokkal.

XI. CÍM

INTÉZMÉNYI, ÁLTALÁNOS ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

77. CIKK

A megállapodással Együtműködési Tanács jön létre, amely felügyeli e megállapodás végrehajtását. Az Együtműködési Tanács miniszteri szinten ül össze saját maga által meghatározott rendszerességgel. Megvizsgálja a megállapodás keretében felmerülő valamennyi nagyobb jelentőségű ügyet, valamint az e megállapodás célkitűzéseinek elérése szempontjából kölcsönös érdeklődés tárgyát képező egyéb kétoldalú és nemzetközi kérdést. Az Együtműködési Tanács, a két Fél közötti közös megegyezéssel, megfelelő ajánlásokat is tehet.

78. CIKK

- (1) Az Együtműködési Tanács egyrészt az Európai Unió Tanácsa és az Európai Közösségek Bizottsága tagjaiból, másrészt a tádzsik kormány tagjaiból áll.
- (2) Az Együtműködési Tanács maga állapítja meg eljárási szabályait.
- (3) Az Együtműködési Tanács elnökségét felváltva a Közösség egy képviselője, illetve a tádzsik kormány egy tagja látja el.

79. CIKK

- (1) Az Együtműködési Tanácsot feladatainak ellátása során az Együtműködési Bizottság segíti, amely egyrészt az Európai Unió Tanácsa és az Európai Közösségek Bizottsága tagjainak képviselőiből, másrészt a tádzsik kormány képviselőiből áll, rendszerint főtisztviselői szinten.

Az Együtműködési Bizottság elnöki tisztségét felváltva a Közösség, illetve a Tádzsik Köztársaság látja el.

Az Együtműködési Tanács eljárási szabályzatában meghatározza az Együtműködési Bizottság feladatait, amelyek magukban foglalják az Együtműködési Tanács üléseinek előkészítését, továbbá a Bizottság működésének módját.

(2) Az Együtműködési Tanács átruházhatja hatáskörei egészét vagy egy részét az Együtműködési Bizottságra, amely biztosítja az Együtműködési Tanács ülései közötti folyamatosságot.

80. CIKK

Az Együtműködési Tanács dönthet egyéb olyan különbizottság vagy testület felállításáról, amely segíthet feladatai végrehajtásában, és meghatározza az ilyen bizottságok összetételét, feladatait és működésének módját.

81. CIKK

Az olyan kérdések megvizsgálásakor, amelyek e megállapodás keretében a WTO valamely cikkét említő rendelkezéssel kapcsolatban merülnek fel, az Együtműködési Tanács a lehető legszélesebb körben azt az értelmezést veszi figyelembe, amelyet a kérdéses WTO-cikk tekintetében a WTO tagjai általánosan alkalmaznak.

82. CIKK

A megállapodással parlamenti együtműködési bizottság jön létre. E bizottság a Tádzsik Parlament és az Európai Parlament tagjai számára lehetőséget biztosít a találkozásra és a véleménycserére, különösen a parlamenti szintű politikai párbeszédet érintő kérdések terén. A bizottság az általa meghatározott időközönként ül össze.

83. CIKK

(1) A parlamenti együtműködési bizottság egyrészt az Európai Parlament tagjaiból, másrészt pedig a Tádzsik Parlament tagjaiból áll.

(2) A parlamenti együtműködési bizottság maga állapítja meg eljárási szabályzatát.

(3) A parlamenti együtműködési bizottság elnökségét felváltva az Európai Parlament, illetve a Tádzsik Parlament látja el, az eljárási szabályzatban megállapított rendelkezéseknek megfelelően.

84. CIKK

A parlamenti együtműködési bizottság e megállapodás végrehajtása tekintetében tájékoztatást kérhet az Együtműködési Tanácstól; az Együtműködési Tanács a bizottság számára a kért tájékoztatást megadja.

A parlamenti együtműködési bizottságot tájékoztatják az Együtműködési Tanács ajánlásairól.

A parlamenti együttműködési bizottság ajánlásokat tehet az Együttműködési Tanácsnak.

85. CIKK

(1) E megállapodás alkalmazásában, mindkét Fél elkötelezi magát annak biztosítására, hogy a másik Fél természetes és jogi személyei – személyi és tulajdonjogaik védelmében, ideértve a szellemi, ipari és kereskedelmi tulajdonra vonatkozó jogokat is – saját állampolgáraihoz képest megkülönböztetéstől mentesen fordulhassanak a Felek illetékes bíróságaihoz és közigazgatási szerveihez.

(2) A Felek hatásköreik és illetékességeik korlátain belül:

- ösztönzik a választottbírói eljárás alkalmazását a Közösség és a Tádzsik Köztársaság gazdasági szereplői között megkötött kereskedelmi és együttműködési ügyletekből eredő viták rendezésében;
- megállapodnak abban, hogy amennyiben a vitát választottbíró elé terjesztik, mindkét vitás Fél, kivéve, ha a Felek által választott választottbíró szabályai másképpen rendelkeznek, maga választhatja meg saját választottbíróját, függetlenül állampolgárságától, és hogy az elnöklő harmadik választottbíró vagy az egyéni választottbíró harmadik állam állampolgára lehet;
- azt ajánlják gazdasági szereplőknek, hogy kölcsönös egyetértésben válasszák meg a szerződéseikre alkalmazandó jogot;
- ösztönzik az Egyesült Nemzetek Nemzetközi Kereskedelmi Jogi Bizottsága (UNCITRAL) által kidolgozott választottbírói szabályok alkalmazását és a New Yorkban, 1958. június 10-én aláírt, a külföldi választottbírói határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló egyezményt aláíró államok választottbírói által bonyolított választottbírói eljárás igénybevételét.

86. CIKK

E megállapodás egyetlen rendelkezése sem akadályozza meg abban egyik Felet sem, hogy hatásköreiken és illetékességeiken belül meghozzák azokat az intézkedéseket:

- a) amelyeket a lényeges biztonsági érdekeivel ellentétes információközlés megelőzése érdekében szükségesnek tart;
- b) amelyek fegyverek, lőszeres és hadianyagok előállításával vagy kereskedelmével, valamint kutatásával, fejlesztésével vagy védelmi szempontból elengedhetetlen gyártásával kapcsolatosak, azzal a feltétellel, hogy az ilyen intézkedések a nem kifejezetten katonai célú termékek tekintetében nem befolyásolják hátrányosan a versenyfeltételeket;
- c) amelyeket a közrend fenntartását érintő, súlyos belső zavargások esetén saját biztonsága érdekében, háború vagy háborús veszéllyel fenyegető súlyos nemzetközi feszültség esetén, vagy a béke és a nemzetközi biztonság fenntartása céljából általa elfogadott kötelezettségek végrehajtása érdekében elengedhetetlennek tart;

- d) amelyeket a kettős felhasználású ipari áruk és technológiák ellenőrzése során nemzetközi kötelezettségei és vállalásai betartásához szükségesnek tart.

87. CIKK

(1) Az e megállapodás hatálya alá tartozó területeken és az abban foglalt különös rendelkezések sérelme nélkül:

- a Tádzsik Köztársaság által a Közösség tekintetében alkalmazott szabályok nem vezethetnek megkülönböztetéshez a tagállamok, állampolgáraik vagy társaságaik között,
- a Közösség által a Tádzsik Köztársaság tekintetében alkalmazott szabályok nem vezethetnek megkülönböztetéshez a tádzsik állampolgárok vagy társaságok és cégek között.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezései nem érintik a Felek azon jogát, hogy alkalmazzák adójogszabályaik vonatkozó rendelkezéseit azokra az adózókra, akik lakóhelyük tekintetében nincsenek azonos helyzetben.

88. CIKK

(1) Bármelyik Fél e megállapodás alkalmazásából vagy értelmezéséből adódó bármely vitát az Együtműködési Tanács elé terjesztheti.

(2) Az Együtműködési Tanács a vitát ajánlással rendezheti.

(3) Abban az esetben, ha a vitát nem lehetséges a (2) bekezdés szerint rendezni, bármelyik Fél értesítheti a másik Felet egyeztető kijelöléséről; ekkor a másik Fél két hónapon belül köteles egy második választott bírót kijelölni. Ennek az eljárásnak az alkalmazása szempontjából a Közösséget és a tagállamokat együtt az egyik Félnek kell tekinteni.

Az Együtműködési Tanács kijelöl egy harmadik egyeztető bírót.

Az egyeztető bírák ajánlásukat többségi szavazással hozzák meg. Az ilyen ajánlások a Felekre nézve nem kötelezők.

89. CIKK

A Felek megállapodnak abban, hogy valamely Fél kérésére a megfelelő csatornákon keresztül haladéktalanul konzultálnak annak érdekében, hogy megvitassák az e megállapodás értelmezése vagy végrehajtása, illetve a Felek közötti kapcsolatok egyéb vonatkozása tekintetében felmerülő ügyeket.

E cikk rendelkezései semmilyen módon nem érintik és nem sértik a 12., 88. és 94. cikket.

Az Együtműködési Tanács a viták rendezése tekintetében eljárási szabályzatot alakíthat ki.

90. CIKK

Az e megállapodás alapján a Tádzsik Köztársaság számára biztosított bánásmód semmilyen esetben sem lehet kedvezőbb, mint a tagállamok által egymás részére biztosított bánásmód.

91. CIKK

E megállapodás alkalmazásában a „Felek” kifejezés egyrészt a Tádzsik Köztársaságot, másrészt pedig hatásköreikkel összhangban a Közösséget vagy a tagállamokat, illetve a Közösséget és a tagállamokat jelenti.

92. CIKK

Amennyiben az e megállapodás hatálya alá tartozó ügyek az Energia Charta Szerződés és a hozzá csatolt jegyzőkönyvek hatálya alá esnek, úgy a hatálybalépéstől kezdve az említett szerződést és jegyzőkönyveket kell alkalmazni az ilyen ügyekre, azonban csak olyan mértékben, amennyiben ezt e szerződés és jegyzőkönyvek meghatározzák.

93. CIKK

E megállapodás az első alkalommal 10 évre jön létre. E megállapodás időbeli hatálya évről évre automatikusan meghosszabbodik, kivéve ha az egyik Fél a lejárat előtt hat hónappal írásban értesíti a másik Felet e megállapodás felmondásáról.

94. CIKK

(1) A Felek megteszik azon általános és konkrét intézkedéseket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy teljesíthessék e megállapodás szerinti kötelezettségeiket. Gondoskodnak arról, hogy az e megállapodásban rögzített célkitűzések teljesüljenek.

(2) Amennyiben az egyik Fél úgy ítéli meg, hogy a másik Fél nem teljesítette e megállapodás szerinti kötelezettségét, megfelelő intézkedéseket tehet. Mielőtt erre sor kerülne, a különösen sürgős esetek kivételével, az Együttműködési Tanács rendelkezésére bocsát minden olyan vonatkozó információt, amely a helyzet alapos vizsgálatához szükséges annak érdekében, hogy a Felek számára kölcsönösen elfogadható megoldást találjanak.

Az intézkedések megválasztása során előnyben kell részesíteni azon intézkedéseket, amelyek a legkevésbé zavarják e megállapodás működését. Ezen intézkedésekről haladéktalanul értesítik az Együttműködési Tanácsot, ha a másik Fél ezt kéri.

95. CIKK

Az I., a II., a III., a IV. melléklet a jegyzőkönyvvel együtt e megállapodás szerves részét képezi.

96. CIKK

Mindaddig, amíg e megállapodás értelmében a magánszemélyek és a gazdasági szereplők számára nem biztosítanak egyenértékű jogokat, e megállapodás nem érinti azon jogait, melyeket számukra a meglévő, egyrészt egy vagy több tagállamot, másrészt a Tádzsik Köztársaságot kötelező megállapodásokon keresztül biztosítottak, kivéve a Közösség illetékességébe tartozó területeket, valamint a tagállamok illetékességébe tartozó területeket, az e megállapodáson alapuló kötelezettségeinek sérelme nélkül.

97. CIKK

E megállapodást egyrészről azokon a területeken kell alkalmazni, amelyeken az Európai Közösséget, valamint az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződések alkalmazandóak, az azokban a szerződésekben meghatározott feltételekkel, másrészről a Tádzsik Köztársaság területén.

98. CIKK

E megállapodás letéteményese az Európai Unió Tanácsának főtitkára.

99. CIKK

E megállapodás eredeti példányát, amelynek angol, cseh, dán, észt, finn, francia, görög, holland, lengyel, lett, litván, magyar, német, olasz, portugál, spanyol, svéd, szlovák, szlovén és tádzsik szövege egyaránt hiteles, az Európai Unió Tanácsának főtitkáránál helyezik letétbe.

100. CIKK

E megállapodást a Felek saját eljárásaiknak megfelelően hagyják jóvá.

E megállapodás az azt a napot követő második hónap első napján lép hatályba, amelyen a Felek értesítik az Európai Unió Tanácsának főtitkárát az első bekezdésben említett eljárások befejezéséről.

Hatálybalépésétől, a Tádzsik Köztársaság és a Közösség közötti kapcsolatok tekintetében, e megállapodás lép egyrészről az Európai Gazdasági Közösség, másrészről a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége között Brüsszelben, 1989. december 18-án aláírt, a kereskedelemről, valamint a kereskedelmi és gazdasági együttműködésről szóló megállapodás helyébe.

101. CIKK

Abban az esetben, ha az e megállapodás hatálybalépéséhez szükséges eljárások befejezéséig e megállapodás bizonyos részeinek rendelkezéseit a Közösség és a Tádzsik Köztársaság közötti ideiglenes megállapodás révén életbe léptetik, a Felek megállapodnak abban, hogy ilyen körülmények között az „e megállapodás hatálybalépésének napja” az ideiglenes megállapodás hatálybalépésének a napját jelenti.

A TÁDZSIK KÖZTÁRSASÁG ÁLTAL A 7. CIKK (3) BEKEZDÉSÉVEL ÖSSZHANGBAN A FÜGGETLEN ÁLLAMOKNAK NYÚJTOTT ELŐNYÖK INDIKATÍV JEGYZÉKE

1. A Belarusz Köztársaság, a Kazah Köztársaság, a Kirgiz Köztársaság, az Orosz Föderáció esetében nem vethetnek ki vámokat.
2. A FÁK-országokkal kötött ipari együttműködési megállapodások értelmében szállított áruk nem vámkötelesek.
3. A sorozatgyártásra vonatkozó megfelelőségi tanúsítvány, amelynek alapján a nemzeti megfelelőségi tanúsítványt kibocsátják, valamennyi FÁK-országban elismert.
4. A FÁK valamennyi államát érintő folyó fizetésekre külön rendszer vonatkozik.
5. A FÁK valamennyi államára megállapodás szerint külön tranzitszabályok vonatkoznak.

A KÖZÖSSÉG FENNTARTÁSAI A 21. CIKK (2) BEKEZDÉSÉVEL ÖSSZHANGBAN

Bányászat

Egyes tagállamokban a nem közösségi ellenőrzésű társaságok számára a bányászat és a kitermelési jogok tekintetében koncessziót írhatnak elő.

Halászat

A Közösség tagállamainak szuverenitásán vagy joghatóságán belüli tengeri vizekben található biológiai erőforrásokhoz és halászterületekhez való hozzáférés és azok felhasználása, eltérő rendelkezés hiányában, a közösségi tagállamok valamelyikének lobogója alatt hajózó és a közösségi területen lajstromozott halászhajókra korlátozódik.

Ingyatlanvásárlás

A nem közösségi társaságok ingatlanvásárlását egyes tagállamokban korlátozzák.

Audiovizuális szolgáltatások, beleértve a rádiót is

Az előállítás és a terjesztés, ezen belül a műsorszórás és a nyilvánosság számára történő közvetítés egyéb formái tekintetében a nemzeti bánásmód fenntartható bizonyos származási feltételeknek megfelelő audiovizuális alkotások számára, azonban nem tartozik ide az ilyen audiovizuális alkotások sugárzására vonatkozó műsorszórási infrastruktúra.

Szellemi szabadfoglalkozásúak által nyújtott szolgáltatások

E szolgáltatásokra kizárólag a tagállamok természetes személyei jogosultak. E személyek bizonyos feltételek között, létrehozhatnak társaságokat.

Mezőgazdaság

Egyes tagállamokban nem alkalmazható a nemzeti bánásmód az olyan nem közösségi ellenőrzésű társaságokra, amelyek mezőgazdasági vállalkozást kívánnak indítani. A nem közösségi ellenőrzésű társaságok csak bejelentéssel vagy, szükség esetén, engedéllyel vásárolhatnak szőlőültetvényt.

Hírügynökségi szolgáltatások

Egyes tagállamokban korlátozzák a kiadó társaságokban és műsorszóró társaságokban való külföldi részesedést.

**A 23. CIKK (3) BEKEZDÉSÉBEN
EMLÍTETT PÉNZÜGYI SZOLGÁLTATÁSOK**

A „pénzügyi szolgáltatás” a Fél pénzügyi szolgáltatója által felkínált, pénzügyi jellegű szolgáltatás. A pénzügyi szolgáltatások közé a következő tevékenységek tartoznak:

- A. Valamennyi biztosítási és biztosításhoz kapcsolódó szolgáltatás
1. Közvetlen biztosítás (beleértve az együttbiztosítást is)
 - i) élet
 - ii) nem élet.
 2. Viszontbiztosítás és visszaengedményezés.
 3. Biztosításközvetítői tevékenység, úgymint biztosítási alkuszi és ügynöki tevékenység.
 4. Biztosításhoz kapcsolódó szolgáltatások, úgymint tanácsadás, biztosításmatematikai, kockázatértékelési és kárrendezési szolgáltatások.
- B. Banki és egyéb pénzügyi szolgáltatások (a biztosítást kivéve)
1. Betétek és más visszafizetendő pénzeszközök elfogadása az ügyfelektől.
 2. Mindenfajta kölcsönnyújtás, beleértve többek között a fogyasztói hitelt, a jelzáloghitelt, a faktorálást és a kereskedelmi ügyletek finanszírozását.
 3. Pénzügyi lízing.
 4. Valamennyi fizetési és pénzáttalási szolgáltatás, beleértve a hitelkártyát és a betéti kártyát, az utazási csekket és a bankcsekket.
 5. Garanciák és kötelezettségvállalások.
 6. Kereskedés saját számlára vagy ügyfelek számlájára, akár tőzsdén, akár tőzsdén kívüli forgalmon vagy más módon, a következőkkel:
 - a) pénzügyi eszközök (csekkek, váltók, letéti jegyek stb.);
 - b) deviza;
 - c) származékos termékek, többek között határidős és opciós ügyletek;
 - d) árfolyam és kamatláb instrumentumok, ezen belül olyan termékek, mint a swap, a határidős kamatláb-megállapodások stb.;
 - e) átruházható értékpapírok;
 - f) egyéb átruházható, valamint pénzügyi eszközök, ezen belül veretlen arany.

7. Részvétel minden fajta értékpapír (akár nyilvános, akár zárt körű) kibocsátásában, beleértve a megbízottként való jegyzést és elhelyezést, valamint az ilyen kibocsátásokhoz kapcsolódó szolgáltatások nyújtása.
8. Pénzügnöki tevékenység.
9. Vagyonkezelés, úgymint készpénz- vagy portfóliókezelés, mindenfajta befektetési alapok kezelése, nyugdíjalap-kezelés, értékpapírletétek őrzése és bizalmi vagyonkezelői szolgáltatások.
10. Pénzügyi eszközökkel kapcsolatos elszámolási és klíringszolgáltatások, beleértve az értékpapírokat, a származékos pénzügyi termékeket és más forgatható értékpapírokat.
11. Tanácsadói és más járulékos pénzügyi szolgáltatások az 1–10. pontban felsorolt összes tevékenység tekintetében, ezen belül hitelreferencia és -elemzés, befektetés- és portfóliókutatás, illetve -tanácsadás, tanácsadás társasági felvásárlásokkal, társasági átszervezéssel és stratégiaalkotással kapcsolatban.
12. Pénzügyi információk szolgáltatása és továbbítása, pénzügyi adatok feldolgozása, illetve a kapcsolódó szoftverek az egyéb pénzügyi szolgáltatók részéről.

A pénzügyi szolgáltatások meghatározásából kizárják a következő tevékenységeket:

- a) központi bankok vagy más közintézmények által monetáris vagy árfolyam-politika céljából kifejtett tevékenységek;
- b) központi bankok, kormányzati szervek, minisztériumok vagy közintézmények által a kormány számlájára vagy kezességvállalása mellett folytatott tevékenységek, kivéve akkor, ha e tevékenységeket az állami szervezetekkel versenyezve pénzügyi szolgáltatók is végezhetik;
- c) a kötelező társadalombiztosítás vagy az állami nyugdíjbiztosítás részét képező tevékenységek, kivéve akkor, ha e tevékenységeket az állami szervekkel vagy magánintézményekkel versenyezve pénzügyi szolgáltatók is végezhetik.

IV. MELLÉKLET

A 39. CIKKBEN EMLÍTETT, SZELLEMI, IPARI ÉS KERESKEDELMI TULAJDONRÓL SZÓLÓ EGYEZMÉNYEK

- (1) A 39. cikk (2) bekezdése a következő többoldalú egyezményeket érinti:
 - Nemzetközi egyezmény az előadóművészek, a hangfelvétel-előállítók és a műsorsugárzó szervezetek védelméről (Róma, 1961);
 - Jegyzőkönyv a védjegyek nemzetközi lajstromozásáról szóló Madridi megállapodáshoz (Madrid, 1989);
 - Nemzetközi egyezmény az új növényfajták oltalmáról (UPOV) (Genfi változat, 1991).
- (2) Az Együtműködési Tanács ajánlhatja, hogy a 39. cikk (2) bekezdését alkalmazzák más többoldalú egyezményre is. Ha a szellemi, ipari és kereskedelmi tulajdon területén a kereskedelmi feltételeket érintő problémák fordulnak elő, az egyik Fél kérésére sürgős konzultációt folytatnak a kölcsönösen kielégítő megoldás elérése érdekében.
- (3) A Felek megerősítik, hogy nagy jelentőséget tulajdonítanak a következő többoldalú egyezményekből eredő kötelezettségeiknek:
 - Párizsi egyezmény az ipari tulajdon oltalmáról (Stockholmi okmány, 1967, módosítva 1979-ben),
 - Szabadalmi együttműködési szerződés (Washington, 1970, módosítva 1979-ben és 1984-ben),
 - az irodalmi és művészeti művek védelméről szóló felülvizsgált berni egyezmény (1886, legutóbbi módosítás 1979),
 - védjegyjogi szerződés (Genf, 1994).
- (4) E megállapodás hatálybalépésétől kezdve a Tádzsik Köztársaság a szellemi, ipari és kereskedelmi tulajdon elismerése és védelme tekintetében a közösségi társaságokat és állampolgárokat legalább olyan kedvező bánásmódban részesíti, mint amelyet kétoldalú megállapodások alapján harmadik országoknak biztosít.
- (5) A (4) bekezdés rendelkezései nem vonatkoznak a Tádzsik Köztársaság által tényleges viszonyosság alapján harmadik országoknak biztosított előnyökre és a Tádzsik Köztársaság által a volt SZSZKSZ valamely országa részére biztosított előnyökre.

JEGYZŐKÖNYV
A VÁMÜGYEKRE VONATKOZÓ KÖLCSÖNÖS KÖZIGAZGATÁSI
SEGÍTSÉGNYÚJTÁSRÓL

1. CIKK

Meghatározások

E jegyzőkönyv alkalmazásában:

- a) „vámjogszabályok”: a Felek területén alkalmazandó olyan jogi vagy közigazgatási rendelkezések, amely a behozatalt, a kivitelt, az áruk továbbítását és vámeljárást alá helyezését szabályozzák, beleértve a Felek által elfogadott tiltó, korlátozó és szabályozó intézkedéseket;
- b) „megkereső hatóság”: az az illetékes közigazgatási hatóság, amelyet a Fél e célból kijelölt, és amely vámügyi segítséget kér;
- c) „megkeresett hatóság”: az az illetékes közigazgatási hatóság, amelyet a Fél e célból kijelölt, és amelyhez vámügyi segítségért folyamodnak;
- d) „személyes adat”: minden olyan információ, amely azonosított vagy beazonosítható magánszemélyre vonatkozik;
- e) „vámjogszabályok megsértése”: a vámjogszabályok bármely megsértése vagy tervezett megsértése.

2. CIKK

Hatály

- (1) A Felek az illetékességükön belül, az e jegyzőkönyvben meghatározott módon és feltételek mellett segítenek egymásnak a vámjogszabályok szabályszerű alkalmazásában, különösen a vámjogszabályokat sértő tevékenységek megelőzésében, felderítésében és kivizsgálásában.
- (2) Az e jegyzőkönyvben meghatározott vámügyi segítségnyújtást kell alkalmazni a Felek azon közigazgatási hatóságaira, amelyek e jegyzőkönyv alkalmazásában illetékesek. Ez nem sérti a kölcsönös bűnügyi jogsegélyre irányadó szabályokat. Nem tartoznak a hatálya alá az igazságügyi hatóság kérésére gyakorolt hatáskörök alapján szerzett információk, kivéve, ha a szóban forgó hatóságok ebben állapodnak meg.

3. CIKK

Jogsegély megkeresés alapján

- (1) A megkeresett hatóság a megkereső hatóságot kérésére ellátja az összes vonatkozó információval, amely lehetővé teszi számára a vámjogszabályok helyes alkalmazását, beleértve az olyan észlelt vagy tervezett tevékenységekre vonatkozó információkat, amelyek sértik vagy sérthetik a vámjogszabályokat.
- (2) A megkeresett hatóság a megkereső hatóságot kérésére tájékoztatja az alábbiakról:
 - a) hogy az egyik Fél területéről kivitt árukat megfelelően hozták-e be a másik Fél területére, és adott esetben megadja az árukra alkalmazott vámeljárást;

- b) hogy az egyik Fél területére bevitt árukat megfelelően vitték-e ki a másik Fél területéről, és adott esetben megadja az árukra alkalmazott vámeljárást.
- (3) A megkeresett hatóság a megkereső hatóság kérésére törvényeinek keretei között megteszi a szükséges lépéseket a következők megfigyelés alá vonásának biztosítása érdekében:
- a) olyan természetes vagy jogi személyek, akikről alapos okkal feltételezhető, hogy vámjogszabályokat szegnek vagy szegték meg;
 - b) azon helyek, ahol oly módon tárolnak árukat, amely okot ad a gyanúra, hogy az áruk rendeltetése vámjogszabályt sértő tevékenységek ellátása;
 - c) azon árumozgások, amelyeket azért jelentettek be, mert esetlegesen a vámjogszabályok megsértéséhez vezethetnek;
 - d) olyan szállítóeszközök, amelyekről okkal feltételezhető, hogy vámjogszabályt sértő tevékenységek során használták vagy használhatják fel.

4. CIKK

Önkéntes jogsegély

A Felek saját kezdeményezésre vagy törvényeikkel, szabályaikkal és egyéb jogi eszközeikkel összhangban segítséget nyújtanak egymásnak, ha úgy ítélik meg, hogy erre a vámjogszabályok helyes alkalmazása érdekében szükség van, amennyiben a következőkre vonatkozó információkat szereznek:

- olyan tevékenységek, amelyek látszólag vagy ténylegesen vámjogszabályokat sértenek, és amelyek a másik Fél érdeklődésére számot tarthatnak,
- az ilyen tevékenységek végrehajtása során használt új eszközök és módszerek,
- olyan áruk, amelyekről ismert, hogy vámjogszabály-sértés tárgyát képezik,
- olyan természetes vagy jogi személyek, akikről alapos okkal feltételezhető, hogy vámjogszabályokat szegnek vagy szegték meg,
- olyan szállítóeszközök, amelyekről okkal feltételezhető, hogy vámjogszabályt sértő tevékenységek során használták vagy használhatják fel.

5. CIKK

Kézbesítés, értesítés

A megkereső hatóság kérésére a megkeresett hatóság jogszabályaival összhangban megtesz minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy a megkereső hatóságtól eredő és a jegyzőkönyv hatálya alá tartozó:

- összes iratot kézbesítse,
- az összes határozatról értesítést küldjön

a joghatósága alatt lakóhellyel rendelkező vagy ott letelepedett címzettnek. Ilyen esetben a kézbesítési vagy értesítési kérés tekintetében a 6. cikk (3) bekezdését kell alkalmazni.

6. CIKK

A jogsegély iránti megkeresések alakja és tartalma

- (1) Az e jegyzőkönyv szerinti megkereséseket írásban kell benyújtani. A megkereséshez mellékelni kell azon iratokat, amelyek a kérés teljesítéséhez szükségesek. Amennyiben a helyzet sürgőssége megkívánja, a szóbeli kérelem is elfogadható, de azt haladéktalanul írásban is meg kell erősíteni.
- (2) Az e cikk (1) bekezdése szerinti megkeresések a következő információkat tartalmazzák:
 - a) a kérelmet benyújtó megkereső hatóság megnevezését,
 - b) a kért intézkedést,
 - c) a kérelem tárgyát és indoklását,
 - d) az érintett jogszabályokat, szabályokat és más jogi előírásokat,
 - e) a vizsgálat célpontját képező természetes vagy jogi személyek lehető legpontosabb és legrészletesebb megjelölését,
 - f) a vonatkozó tények és a már elvégzett vizsgálatok összefoglalását.
- (3) A kérelmeket a megkeresett hatóság valamely hivatalos nyelvén vagy az e hatóság számára elfogadható nyelven kell benyújtani.
- (4) Ha a megkeresés nem felel meg az alaki követelményeknek, kérhető javítása vagy kiegészítése; elővigyázatossági intézkedések azonban elrendelhetők.

7. CIKK

A megkeresések végrehajtása

- (1) A jogsegély iránti megkeresések teljesítése érdekében a megkeresett hatóság illetékességének és rendelkezésre álló erőforrásainak határain belül úgy jár el, mintha hivatalból vagy ugyanazon Fél más hatóságainak megkeresése alapján járna el, és átadja a már birtokában lévő információkat, megfelelő vizsgálatot folytat, vagy gondoskodik elvégzésükről. Ezt a rendelkezést kell azon igazgatási szervezeti egységekre is alkalmazni, amelynek a megkeresett hatóság kérést címez, ha ez utóbbi saját maga nem tud eljárni.
- (2) A jogsegély iránti megkereséseket a megkeresett Fél törvényeivel, szabályaival és más jogi eszközeivel összhangban hajtják végre.
- (3) A Fél kellően meghatalmazott tisztviselői a másik érintett Fél beleegyezésével és az utóbbi által meghatározott feltételek betartásával beszerezhetik a megkeresett hatóság vagy más olyan hatóság hivatalaitól, amelyért a megkeresett hatóság felel, a vámjogszabályokat sértő vagy esetlegesen sértő tevékenységekre vonatkozó azon információkat, amelyekre a megkereső hatóságnak az e jegyzőkönyvben meghatározott célok érdekében szüksége van.
- (4) Az egyik Fél tisztviselői a másik érintett Fél beleegyezésével és az utóbbi által meghatározott feltételek mellett jelen lehetnek az utóbbi Fél területén folytatott vizsgálatoknál.

8. CIKK

Az információk közlésének formája

- (1) A megkeresett hatóság a vizsgálatok eredményeit iratok, hitelesített iratmásolatok, jelentések és hasonló eszközök formájában közli a megkereső hatósággal.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott iratok helyettesíthetők az azonos céllal, bármilyen formában előállított számítógépes információkkal.
- (3) Az eredeti aktákat és dokumentumokat csak abban az esetben kérik be, amennyiben úgy ítélik meg, hogy a hiteles másolatok nem elegendőek. A megküldött eredeti példányokat, amint lehet, visszaszolgáltatják.

9. CIKK

Kivételek a jogsegélynyújtási kötelezettség alól

- (1) A Felek megtagadhatják az e jegyzőkönyvben meghatározott jogsegélynyújtás biztosítását, amennyiben ez:
 - a) feltehetően sértene a Tádzsik Köztársaság vagy valamely tagállam szuverenitását, amelytől e jegyzőkönyv alapján jogsegélyt kértek;vagy
 - b) feltehetően sértene a közrendet, a közbiztonságot vagy más létfontosságú érdeket, különösen a 10. cikk (2) bekezdésében említett esetekben;vagy
 - c) ipari, kereskedelmi vagy szakmai titkot sértene.
- (2) A megkeresett hatóság a jogsegélynyújtást elhalaszthatja abban az esetben, ha az folyamatban lévő nyomozásba, büntető- vagy egyéb eljárásba ütközik. Ebben az esetben a megkeresett hatóság konzultál a megkereső hatósággal annak meghatározása érdekében, hogy a megkeresett hatóság által szabott feltételek mellett nyújtható-e jogsegély.
- (3) Amennyiben a megkereső hatóság olyan segítséget kér, amelyet maga nem tudna biztosítani, ha erre kérnék, úgy kérésében erre felhívja a figyelmet. Ezután a megkeresett hatóság eldöntheti azt, milyen választ ad a megkeresésre.
- (4) Ha visszautasítják a jogsegélynyújtást, a megkereső hatóságot késedelem nélkül értesíteni kell a döntésről és okairól.

10. CIKK

Információcsere és titoktartási kötelezettség

- (1) Az e jegyzőkönyv alapján bármilyen formában közölt információk az egyes Felek vonatkozó szabályaitól függően bizalmas vagy korlátozott jellegűek. Az információk a hivatali titoktartás hatálya alá esnek, és élvezik az információt átvevő Fél vonatkozó törvényei és a

közösségi intézményekre vonatkozó megfelelő rendelkezések alapján a hasonló információk számára biztosított védelmet.

(2) Személyes adatok csak akkor cserélhetők ki, ha az átvevő Fél vállalja, hogy az adatokat legalább az adatszolgáltató Fél országában az adott esetre vonatkozó védelemmel egyenértékű módon védi.

(3) A megszerzett információkat kizárólag e jegyzőkönyv alkalmazásában lehet felhasználni. Amennyiben a Felek egyike az információk más célból való felhasználását kéri, kikéri az információt kiadó hatóság előzetes írásbeli beleegyezését. Ezen túlmenően, a felhasználás az utóbbi hatóság által meghatározott korlátozások hatálya alá esik.

(4) A (3) bekezdés nem akadályozza meg az információknak a vámjogszabályok betartásának elmulasztása miatt a későbbiekben indított bírósági vagy közigazgatási eljárásban való felhasználását. Az illetékes hatóságot, amely az információkat kiadta, értesítik e felhasználásukról.

(5) A Felek a jegyzőkönyvekben, jelentésekben és tanúvallomásokban, valamint a bírósági eljárások és vádemelések során bizonyítékként felhasználhatják az e jegyzőkönyv rendelkezéseivel összhangban szerzett információkat és megtekintett iratokat.

11. CIKK

Szakértők és tanúk

(1) A megkeresett hatóság tisztviselője felhatalmazást kaphat arra, hogy a kapott felhatalmazás korlátain belül a másik Fél igazságszolgáltatásában szakértőként vagy tanúként megjelenjen az e jegyzőkönyv hatálya alá tartozó ügyeket érintő bírósági vagy közigazgatási eljárásban, és bemutassa azokat a tárgyakat, iratokat vagy hitelesített másolataikat, amelyek az eljáráshoz szükségesek. Az idézésben konkrétan meg kell jelölni, hogy a tisztviselőt milyen ügyben és milyen minőségben vagy jogosultság alapján kérdezik meg.

(2) A meghatalmazott tisztviselő a fennálló jogszabályok által a megkereső hatóság tisztviselői számára saját területén biztosított védelmet élvezzi.

12. CIKK

A jogsegélynyújtás költségei

A Felek lemondanak arról, hogy az e jegyzőkönyv alapján felmerült kiadásaik visszatérítését követeljék egymástól, kivéve adott esetben az olyan szakértők és tanúk, valamint tolmácsok és fordítók költségeit, akik nem közszolgálati jogviszonyban alkalmazottak.

13. CIKK

Alkalmazás

(1) E jegyzőkönyv alkalmazásával egyrészt a Tádzsik Köztársaság központi vámhatóságait, másrészt pedig az Európai Közösségek Bizottságának illetékes szolgálatait, és adott esetben a tagállamok vámhatóságait bízzák meg. E hatóságok döntenek az alkalmazásához szükséges gyakorlati intézkedésekről és szabályokról, figyelembe véve az adatvédelem területén érvényben

lévő szabályokat. Ajánlásokat tehetnek az illetékes szerveknek azokra a módosításokra, amelyeket e jegyzőkönyvben szükségesnek tartanak.

(2) A Felek konzultálnak egymással és a későbbiekben folyamatosan tájékoztatják egymást a részletes végrehajtási szabályokról, amelyeket e jegyzőkönyv rendelkezéseivel összhangban fogadnak el.

14. CIKK

Egyéb megállapodások

(1) Tekintettel az Európai Közösség és a tagállamok hatásköreire, e jegyzőkönyv rendelkezései:

- nem sértik a Szerződő Felek egyéb nemzetközi megállapodásokról vagy egyezményekből fakadó kötelezettségeit;
- kiegészítik a kölcsönös jogsegéllyel kapcsolatban a tagállamok és a Tádzsik Köztársaság között kötött vagy esetleg kötendő megállapodásokat; és
- nem sértik a Bizottság illetékes szervezeti egységei és a tagállamok vámhatóságai között, a Közösség érdekét szolgáló, és az e megállapodás hatálya alá tartozó bármely területről szerzett információ közlésére vonatkozó rendelkezéseket.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezései ellenére, e megállapodás rendelkezései elsőbbséget élveznek a tagállamok és a Tádzsik Köztársaság között esetlegesen kötött vagy kötendő, kölcsönös segítségnyújtásról szóló kétoldalú megállapodás rendelkezéseivel szemben, amennyiben ez utóbbi megállapodás rendelkezései összeférhetetlenek e jegyzőkönyv rendelkezéseivel.

(3) E jegyzőkönyv alkalmazhatóságára vonatkozó kérdések tekintetében a Szerződő Felek a megállapodás 79. cikkében létrehozott Együttműködési Tanács keretében konzultálnak egymással a problémák megoldása céljából.

ZÁRÓOKMÁNY

A BELGA KIRÁLYSÁG,
A CSEH KÖZTÁRSASÁG,
A DÁN KIRÁLYSÁG,
A NÉMETORSZÁGI SZÖVETSÉGI KÖZTÁRSASÁG,
AZ ÉSZT KÖZTÁRSASÁG,
A GÖRÖG KÖZTÁRSASÁG,
A SPANYOL KIRÁLYSÁG,
A FRANCIA KÖZTÁRSASÁG,
ÍRORSZÁG,
AZ OLASZ KÖZTÁRSASÁG,
A CIPRUSI KÖZTÁRSASÁG,
A LETT KÖZTÁRSASÁG,
A LITVÁN KÖZTÁRSASÁG,
A LUXEMBURGI NAGYHERCEGSÉG,
A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG,
A MÁLTAI KÖZTÁRSASÁG,
A HOLLAND KIRÁLYSÁG,
AZ OSZTRÁK KÖZTÁRSASÁG,
A LENGYEL KÖZTÁRSASÁG,
A PORTUGÁL KÖZTÁRSASÁG,
A SZLOVÉN KÖZTÁRSASÁG,
A SZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG,
A FINN KÖZTÁRSASÁG,
A SVÉD KIRÁLYSÁG,
NAGY-BRITANNIA ÉS ÉSZAK-ÍRORSZÁG EGYESÜLT KIRÁLYSÁGA

Meghatalmazottjai,

az EURÓPAI KÖZÖSSÉGET létrehozó szerződés és az EURÓPAI ATOMENERGIA-KÖZÖSSÉGET létrehozó szerződés Szerződő Felei, a továbbiakban a „tagállamok”, valamint

az EURÓPAI KÖZÖSSÉG és az EURÓPAI ATOMENERGIA-KÖZÖSSÉG, a továbbiakban „Közösség”,

egyrésről,

a TÁDZSIK KÖZTÁRSASÁG teljhatalmú meghatalmazottjai,

másrésről,

akik 2004. október 11-én Luxembourgban ülészttek az egyrésről az Európai Közösségek és tagállamai, és másrésről a Tádzsik Köztársaság között partnerséget létrehozó partnerségi és együttműködési megállapodás, a továbbiakban: megállapodás, aláírása céljából, elfogadták a következő szövegeket:

a megállapodás, annak mellékleteivel és a következő jegyzőkönyvvel:

vámügyekre vonatkozó kölcsönös közigazgatási segítségnyújtásról szóló jegyzőkönyv.

A tagállamok és a Közösség meghatalmazottjai, valamint a Tádzsik Köztársaság meghatalmazottjai elfogadták a következőkben felsorolt és e záróokmányhoz csatolt együttes nyilatkozatok szövegét:

Együttes nyilatkozat a személyes adatokról

Együttes nyilatkozat a megállapodás 5. Cikkéről

Együttes nyilatkozat a megállapodás 13. Cikkéről

Együttes nyilatkozat a 22b. cikk és a 33. cikk szerinti „ellenőrzés” fogalmáról

Együttes nyilatkozat a megállapodás 32. Cikkéről

Együttes nyilatkozat a megállapodás 39. Cikkéről

Együttes nyilatkozat a megállapodás 94. Cikkéről

A tagállamok és a Közösség meghatalmazottjai, valamint a Tádzsik Köztársaság meghatalmazottjai tudomásul vették továbbá az Európai Unió Bizottsága és Tanácsa e záróokmányhoz csatolt, az illegális bevándorlók visszatérését és visszafogadását érintő záradékáról szóló nyilatkozatát. (70. cikk)

A tagállamok és a Közösség meghatalmazottjai, valamint a Tádzsik Köztársaság meghatalmazottjai tudomásul vették továbbá az e záróokmányhoz csatolt levélváltás szövegét:

Levélváltás a Közösség és a Tádzsik Köztársaság között társaságok letelepedésével kapcsolatban

A tagállamok és a Közösség meghatalmazottjai, valamint a Tádzsik Köztársaság meghatalmazottjai tudomásul vették az e záróokmányhoz csatolt nyilatkozatot:

A francia kormány nyilatkozata

Kelt Luxembourgban, a kétezer-negyedik év október havának tizenegyedik napján.

(aláírások)

EGYÜTTES NYILATKOZAT A SZEMÉLYES ADATOKRÓL

E megállapodás alkalmazásakor a Felek tudatában vannak annak, hogy szükséges a magánszemélyek védelmezése a személyes adatok feldolgozásának és az ilyen adatok szabad áramlásának tekintetében.

EGYÜTTES NYILATKOZAT A MEGÁLLAPODÁS 5. CIKKÉRŐL

Amennyiben a Felek egyetértenek abban, hogy a körülmények a legmagasabb szintű találkozót indokolják, eseti alapon megszervezhetők az ilyen ülések.

EGYÜTTES NYILATKOZAT A MEGÁLLAPODÁS 13. CIKKÉRŐL

Amíg a Tádzsik Köztársaság nem csatlakozik a WTO-hoz, a Felek az Együttműködési Tanácsban konzultációt folytatnak behozatali vámpolitikájukról, beleértve a tarifális védelem változásait. Ilyen konzultációt ajánlanak fel különösen a vámvédelem emelése előtt.

EGYÜTTES NYILATKOZAT A 22. CIKK b) PONTJÁBAN ÉS A 33. CIKKBEN EMLÍTETT „ELLENŐRZÉS” FOGALMÁRÓL

- (1) A Felek megerősítik kölcsönös egyetértésüket azzal, hogy az ellenőrzés kérdése az adott eset tényszerű körülményeitől függ.
- (2) A társaságot például a másik társaság ellenőrzése alatt állónak, és így a másik társaság leányvállalatának tekintik, ha:
 - a másik társaság közvetlenül vagy közvetetten birtokolja a szavazati jogok többségét, vagy
 - a másik társaság joga az igazgatási szerv, a vezetői testület vagy a felügyeleti szerv többségének kinevezése és elbocsátása, és ugyanakkor a leányvállalat részvényese vagy tagja.
- (3) A (2) bekezdésben említett feltételeket a Felek nem tekintik kimerítő feltételeknek.

EGYÜTTES NYILATKOZAT A MEGÁLLAPODÁS 32. CIKKÉRŐL

Az a pusztán tény, hogy egyes Felek természetes személyei számára vízumot írnak elő, másik Felek esetében pedig nem, nem minősül valamely konkrét kötelezettségvállalás szerinti előnyök semmissé tételének vagy csökkentésének.

EGYÜTTES NYILATKOZAT A MEGÁLLAPODÁS 39. CIKKÉRŐL

A Felek megállapodnak abban, hogy e megállapodás alkalmazásában a szellemi, ipari és kereskedelmi tulajdon magában foglalja különösen a szerzői jogot, ideértve a számítógépes programok szerzői jogait és a szomszédos jogokat, valamint a szabadalmakhoz, ipari mintákhoz, földrajzi árujelzőkhöz fűződő jogokat, ideértve az eredetmegjelöléseket, a védjegyeket és szolgáltatási jegyeket, integrált áramkörök topográfiáit, valamint az ipari tulajdon oltalmáról szóló Párizsi Egyezmény 10*bis*. cikkében említett, tisztességtelen verseny elleni védelmet és a know-how-ra vonatkozó fel nem fedett információkhoz való jogot.

EGYÜTTES NYILATKOZAT A MEGÁLLAPODÁS 94. CIKKÉRŐL

(1) A Felek megállapodnak abban, hogy a helyes értelmezés és gyakorlati alkalmazás érdekében, a megállapodás 95. cikkében említett „különösen sürgős esetek” kifejezés a megállapodásnak a bármelyik Fél részéről történt súlyos megsértését jelenti. A megállapodás súlyos megsértésének minősül:

- a) a nemzetközi jog általános szabályai által nem szankcionált elállás a megállapodástól,

vagy

b) a megállapodás 2. cikkében szereplő alapvetően fontos elem megsértése.

(2) A Felek megállapodnak abban, hogy a 94. cikkben említett „megfelelő intézkedések” a nemzetközi joggal összhangban hozott intézkedések. Ha valamely Fél különösen sürgős esetben a 94. cikkben meghatározott intézkedést hoz, a másik Fél igénybe veheti a vitarendezési eljárást.

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA ÉS BIZOTTSÁGA
NYILATKOZATA
AZ ILLEGÁLIS BEVÁNDORLÓK VISSZATÉRÉSÉRE ÉS VISSZAFOGADÁSÁRA
VONATKOZÓ ZÁRADÉKRÓL (70. CIKK)

A 70. cikk nem érinti a hatáskörök belső megosztását az Európai Közösség és tagállamai között a visszafogadási egyezmények megkötésével kapcsolatban.

LEVÉLVÁLTÁS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉG
ÉS A TÁDZSIK KÖZTÁRSASÁG KÖZÖTT
A TÁRSASÁGOK LETELEPEDÉSÉVEL KAPCSOLATBAN

A. Levél a Tádzsik Köztársaság kormányától

Tisztelt Uram,

Hivatkozom a 2003. december 16-án parafált partnerségi és együttműködési megállapodásra.

Mint ahogyan a tárgyalások során hangsúlyoztam, a Tádzsik Köztársaság bizonyos tekintetben kiváltságos elbánásban részesíti a Tádzsik Köztársaságban letelepedő és működő közösségi társaságokat. Rávilágítottam, hogy ez azt a tádzsik politikát tükrözi, amely minden eszközzel támogatni kívánja a közösségi társaságoknak a Tádzsik Köztársaságban való letelepedését.

Mindezt szem előtt tartva, tudomásom szerint a megállapodás parafálásának napja és a társaságok letelepedésére vonatkozó okiratok hatálybalépése közötti időszak alatt a Tádzsik Köztársaság nem fogad el olyan intézkedéseket vagy szabályokat, amelyek a tádzsik társaságokkal vagy harmadik országbeli társaságokkal összehasonlítva a közösségi társaságokkal szemben megkülönböztetést vezetnének be, vagy az e megállapodás aláírásának napján fennálló helyzethez képest súlyosabbá tennék a megkülönböztetést.

Kérem e levél kézhezvételének szíves visszaigazolását.

Kérem, Uram, fogadja megkülönböztetett nagyrabecsülésem kifejezését.

A Tádzsik Köztársaság
kormánya részéről

B. Levél az Európai Közösség részéről

Tisztelt Uram,

Köszönöm mai levelét, amely a következőképpen szól:

„Hivatkozom a 2003. december 16-án parafált partnerségi és együttműködési megállapodásra.

Mint ahogyan a tárgyalások során hangsúlyoztam, a Tádzsik Köztársaság bizonyos tekintetben kiváltságos elbánásban részesíti a Tádzsik Köztársaságban letelepedő és működő közösségi társaságokat. Rávilágítottam, hogy ez azt a tádzsik politikát tükrözi, amely minden eszközzel támogatni kívánja a közösségi társaságoknak a Tádzsik Köztársaságban való letelepedését.

Mindezt szem előtt tartva, tudomásom szerint a megállapodás parafálásának napja és a társaságok letelepedésére vonatkozó okiratok hatálybalépése közötti időszak alatt a Tádzsik Köztársaság nem fogad el olyan intézkedéseket vagy szabályokat, amelyek a tádzsik társaságokkal vagy harmadik országbeli társaságokkal összehasonlítva a közösségi társaságokkal szemben megkülönböztetést vezetnének be, vagy az e megállapodás aláírásának napján fennálló helyzethez képest súlyosabbá tennék a megkülönböztetést.

Kérem e levél kézhezvételének szíves visszaigazolását.”

Ezennel igazolom a levél kézhezvételét.

Kérem, Uram, fogadja megkülönböztetett nagyrabecsülésem kifejezését.

Az Európai Közösség nevében”

4. § (1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) E törvény 2. és 3. §-a a Megállapodás 100. és 101. cikkében meghatározott időpontban lép hatályba.

(3) A Megállapodás, illetve e törvény 2. és 3. §-a hatálybalépésének naptári napját a külpolitikáért felelős miniszter annak ismertté válását követően a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett egyedi határozatával állapítja meg.

(4) A Megállapodás végrehajtásához szükséges intézkedésekről a külpolitikáért felelős miniszter gondoskodik.

INDOKOLÁS

Általános indokolás

A jelen törvényjavaslat tárgyát képező Partnerségi és Együtműködési Megállapodást (továbbiakban: PEM, illetve Megállapodás) 2004 októberében írták alá Luxemburgban. Tartalmát tekintve a PEM a többi térségbeli ország és az Európai Unió között Magyarország csatlakozása előtt kötött partnerségi és együtműködési megállapodáshoz hasonlóan a demokratikus alapelvek és emberi jogok tiszteletben tartásán alapuló jogi keretét adja az EU és Tádzsikisztán közötti politikai, gazdasági és kereskedelmi kapcsolatoknak. A PEM a korábban kötött kereskedelmi és gazdasági együtműködésről szóló megállapodást váltotta fel.

A Megállapodás a demokratikus alapelvek rögzítése mellett politikai párbeszédet irányoz elő, segíti a tádzsik jogrendszer közösségi joghoz való közelítését, kiterjedt együtműködést tesz lehetővé a gazdaság, a kereskedelem, a munkaerőpiac, tehát a közösségi politikák több területén, valamint a bel- és igazságügyi együtműködés egyes területein is. Az árukereskedelem és a vállalkozások letelepedése területén fő szabályként a Megállapodás a legnagyobb kedvezményes elbánás nyújtását írja elő. A Megállapodásnak részét képezi a demokráciával és emberi jogokkal kapcsolatos területeken való együtműködés, valamint a pénzmosás, a kábítószer, a terrorizmus elleni küzdelemben való együtműködés. Az elsődleges cél továbbra is az Európai Unió érdekeinek megjelenítése mellett a stabilitás megerősítése a Tádzsik Köztársaságban, valamint a kábítószer, illetve terrorizmus elleni harc terén a Felek közt megvalósítandó összefogás.

A Megállapodás ratifikációja az Unió tagállamaiban jelenleg folyamatban van, a Tádzsik Köztársaságban már megtörtént. A ratifikációs folyamat lezárulásáig az ideiglenes megállapodás egyrészről az Európai Közösség és az Európai Szén- és Acélközösség, másrészről a Tádzsik Köztársaság között rendezi a kereskedelmi vonatkozású kérdéseket. E megállapodást a Partnerségi és Együtműködési Megállapodással egyidejűleg írták alá, és hatályba léptette 2005. május 1-jén a PEM egyes, kizárólagos közösségi hatáskörébe tartozó cikkeit, amelyek az árukereskedelemre, a kereskedelemmel és befektetéssel kapcsolatos rendelkezésére, az intézményi, általános és záró rendelkezésekre vonatkoznak.

A Megállapodás szerves részét képezik az I-IV. számú mellékletek és a Jegyzőkönyv.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

A jelen nemzetközi megállapodás tartalmát tekintve a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény 7. §-a (3) bekezdésének a) pontja értelmében törvényhozási tárgykört érintő szabályokat tartalmaz, illetve d) pontja értelmében közvetlenül szabályozza a Magyar Köztársaság joghatósága alá tartozó személyek jogait és kötelezettségeit, ezért a Megállapodás kötelező hatályának elismerésére az Országgyűlésnek kell felhatalmazást adnia.

A 2. §-hoz

A Megállapodást, szövege végleges megállapítását követően, a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény 9. §-a értelmében törvénnyel szükséges kihirdetni.

A 3. §-hoz

A Megállapodás szerkezetében és jellegében a többi kelet-európai, illetve közép-ázsiai állammal kötött partnerségi és együttműködési megállapodáshoz (PEM) hasonlítható. Ezen megállapodások formailag tíz évre szóló bilaterális szerződések, melyek mind az EU-tagállamok, mind pedig a szerződő másik állam ratifikációjához kötöttek. Jogi keretként szolgálnak a Felek közti politikai, gazdasági, valamint kereskedelmi kapcsolatok megszilárdítására.

Az összesen 11 címből, 101 cikkből, 4 mellékletből és 1 jegyzőkönyvből álló Megállapodás célja a Tádzsik Köztársaság politikai és gazdasági stabilitásának előmozdítása. Ennek keretében az Európai Közösség támogatja a Tádzsik Köztársaság erőfeszítéseit a jogállamiság és a demokrácia megszilárdítására, és ezáltal hozzájárul a Tádzsik Köztársaság és a közép-ázsiai régió politikai, gazdasági és intézményi stabilizációjához.

A Megállapodás megkötésével az Európai Közösség és a tagállamok ösztönzik a Tádzsik Köztársaságot a gazdasági, kereskedelmi és nemzetközi együttműködés fejlesztésére, amely részben a tádzsik jognak a közösségi joghoz történő közelítésével valósul meg.

A Megállapodás **I. címe** az **általános elveket** rögzíti. Ezek a demokrácia, az alapvető emberi jogok tisztelete, a jószomszédi kapcsolatok melletti elkötelezettség a térség államaival. Partnerség jön létre egyrészt a Közösség és annak tagállamai, másrészt a Tádzsik Köztársaság között. E partnerség célkitűzései a következők: a Tádzsik Köztársaság függetlenségének és szuverenitásának támogatása; a Tádzsik Köztársaság azon törekvéseinek támogatása, melyek demokráciájának megszilárdítására, gazdaságának és szociális infrastruktúrájának fejlesztésére, valamint a piacgazdaságra való áttérés befejezésére irányulnak; olyan megfelelő keret biztosítása a felek közötti politikai párbeszédhez, amely közöttük szoros politikai kapcsolatok kiépítését teszi lehetővé; a felek közötti kereskedelem és a beruházások támogatása, különösen az energetikai és vízágazatokban, valamint a harmonikus gazdasági kapcsolatok támogatása, és ezáltal a fenntartható fejlődés elősegítése a felek országaiban; a jogalkotási, gazdasági, szociális, pénzügyi, nem katonai tudományos technológiai és kulturális együttműködés alapjának megteremtése.

A **II. cím** intézményes keretben működő **politikai párbeszédet** irányoz elő, valamint kiemeli a tömegpusztításra alkalmas fegyverek terjedése elleni küzdelem fontosságát. Miniszteri szintű politikai párbeszédre a 77. cikk szerint létrehozott Együttműködési Tanács keretében, egyéb alkalmakkor pedig kölcsönös megállapodás alapján kerül sor.

A Felek a politikai párbeszédre más eljárásokat és mechanizmusokat is létrehozhatnak, különösen a következő formákban:

- rendszeres ülések egyrészt a Közösséget és tagállamait, másrészt a Tádzsik Köztársaságot képviselő magas beosztású tisztviselők között;
- a Felek közötti diplomáciai csatornák teljes kihasználása, különösen a kétoldalú és többoldalú szinten való megfelelő kapcsolatfelvétel révén, beleértve esetenként az Egyesült Nemzetek és az EBESZ találkozóit, illetve más fórumokat;
- bármilyen más eszközzel, ideértve az olyan szakértői ülések lehetőségét, amelyek hozzájárulnak a párbeszéd erősítéséhez és fejlesztéséhez.

A **III. cím**, amely az **árakereskedelemről** szól, kimondja, hogy a Felek egymás számára – a Megállapodásban és az I. számú mellékletben meghatározott kivételekkel – a legnagyobb kedvezményes elbánás elvét biztosítják az alábbi területeken: behozatali és kiviteli vámok és díjak, beleértve az ilyen vámok és díjak beszedésének módszerét; a vámkezeléshez, az árutovábbításhoz, a raktárakhoz és az átrakodáshoz kapcsolódó rendelkezések; a behozott árukra közvetlenül vagy közvetetten kivetett adók és bármilyen egyéb belső adók, fizetési módok és a fizetések átutalása; az áruk belföldi piacon való értékesítéséhez, megvásárlásához, szállításához, forgalmazásához és felhasználásához kapcsolódó szabályok (7. cikk).

A 8. cikk kimondja, hogy mindegyik Fél biztosítja a másik Fél vámterületéről származó vagy a másik fél vámterületére irányuló áruk részére a saját területén átmenő forgalom szabadságát.

A 9. cikkben a Felek rendelkeznek – bizonyos esetekben és eljárási rendben – az ideiglenes behozatal vámoktól és importterhektől való kölcsönös mentesítéséről. A 10. cikk fő szabályként a mennyiségi korlátozások és azonos hatású intézkedések kölcsönös tilalmát írja elő. A 12. cikk rögzíti a kereskedelmi védelmi intézkedés használatának jogát, feltételeit és eljárási rendjét, rendelkezik a követendő eljárásról abban az esetben, ha valamely terméket olyan megnövekedett mennyiségben visznek be a másik fél területére, hogy az a hazai termelőknek jelentős sérelmet okoz. A 15-16. cikk jelöli meg a textiltermékekre (amelyek a vonatkozó kétoldalú megállapodás lejártáig nem tartoznak a PEM hatálya alá), illetve a nukleáris termékekre vonatkozó kiegészítő szabályokat.

Az **IV. cím** rögzíti a **munkavállalókkal**, a **társaságok** letelepedésével, a szolgáltatások határon átnyúló nyújtásával és a befektetésekkel kapcsolatos rendelkezéseket.

A Megállapodás értelmében a Felek kölcsönösen biztosítják, hogy az egyik Félnek a másik Fél területén jogszerűen tartózkodó munkavállalóit nem érheti diszkrimináció a javadalmazás, a munkafeltételek, illetve az elbocsátás tekintetében (17-19. cikk).

A 20-26. cikkek a társaságok letelepedésére és működésére vonatkozó rendelkezéseket, fogalom-meghatározásokat, illetve a kivételeket rögzítik. A Megállapodás alapján a szerződő Felek vállalják, hogy egymás irányában legalább olyan kedvező bánásmódot biztosítanak a társaságok letelepedéséhez (azaz gazdasági tevékenység megkezdéséhez leányvállalatok vagy fióktelepek

útján) mint amilyenben a hazai társaságok vagy a harmadik országbeli társaságok részesülnek. Továbbá a Felek vállalják, hogy legalább olyan kedvező bánásmódot biztosítanak egymás társaságainak leányvállalatai vagy fióktelepei területén való működésük tekintetében, mint amilyenben a hazai leányvállalatok vagy fióktelepek, vagy a harmadik országbeli társaságok leányvállalatai vagy fióktelepei részesülnek, amennyiben ez utóbbi a kedvezőbb.

A 25. cikk rendelkezik a Felek területén működő társaságok vagy fióktelepek alkalmazásában álló közösségi vagy tádzsik állampolgársággal rendelkező munkavállalók jogi helyzetéről, különös tekintettel a kulcsszemélyzetre.

A 27-30. cikk a határokon átnyúló szolgáltatásokról szól. A 27. cikk rendelkezése értelmében a Felek megteszik a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy fokozatosan biztosítsák a szolgáltatások határon át történő nyújtásának fokozatos liberalizálását. A 28. cikk értelmében a Felek együttműködnek a tádzsik szolgáltatási ágazat fejlesztése érdekében. A 29. cikk értelmében a Felek vállalják, hogy a nemzetközi hajózási szállítás tekintetében kereskedelmi alapon hatékonyan alkalmazzák a nemzetközi hajózási piachoz és forgalomhoz való korlátlan hozzáférés elvét.

A 31-37. cikkek a cím rendelkezéseinek alkalmazása tekintetében különböző korlátokat és kivételeket fogalmaznak meg. A 31. cikk tartalmazza a közrendi, közbiztonsági klauzulát, valamint a hatósági jogkör gyakorlásával összefüggő kivételeket.

A 32. cikk értelmében e cím alkalmazásában e Megállapodás egy rendelkezése sem akadályozza meg a Feleket abban, hogy a belépés és tartózkodás, a foglalkoztatás, a munkafeltételek, a természetes személyek letelepedése és a szolgáltatásnyújtás tekintetében törvényeiket és rendeleteiket alkalmazzák, azzal a feltétellel, hogy ennek során nem alkalmazzák ezeket oly módon, amely az e Megállapodás valamely rendelkezésének feltételei alapján bármely Felet megillető előnyöket semmissé tenné vagy csökkentené.

A 34. cikk a cím alatti szolgáltatás-, kereskedelmi vállalatokat korlátozza a WTO szolgáltatások kereskedelméről szóló egyezménye (GATS) hatálya alá tartozó ágazatok, intézkedések tekintetében, amennyiben úgy rendelkezik, hogy a Megállapodás alapján az egyik Fél által a másik Félnek biztosított kedvezmény nem lehet kedvezőbb, mind az előbbi Fél által a GATS rendelkezései alapján az egyes szolgáltatási ágazatok és szolgáltatásnyújtási módok tekintetében biztosított bánásmód.

A 35. cikk tartalmazza az ún. regionális integrációs kivételi klauzulát, amelynek értelmében a társaságok letelepedése, a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtások, valamint az általános rendelkezések (kivételek) alkalmazásában nem veszik figyelembe a Közösség, annak tagállamai és a Tádzsik Köztársaság által, a GATS V. cikkének elveivel összhangban, gazdasági integrációs megállapodásokban vállalt kötelezettségek alapján biztosított bánásmódot.

A 38. cikk szól a folyó fizetésekről és a tőkéről. A tőkemozgások mérlegének ügyletei tekintetében a Felek e Megállapodás hatálybalépésétől biztosítják a fogadó ország törvényeivel összhangban alapított társaságokba irányuló közvetlen befektetésekhez és a II. fejezet rendelkezéseivel összhangban végzett befektetésekhez, valamint e befektetések és a belőlük származó esetleges felszámoláshoz vagy hazatelepítéshez kapcsolódó szabad tőkemozgást, bizonyos kivételekkel. A Megállapodás ugyanakkor rendelkezik azokról az esetekről, amikor a szabad tőkemozgás korlátozására irányuló intézkedés bevezetése szükséges, a befektetők, betétesek, biztosítottak stb. védelme érdekében, a pénzügyi rendszer sértetlensége és stabilitása érdekében (23. cikk), az árfolyampolitika vagy monetáris politika védelme érdekében (38. cikk (6) bek.), illetve a béke és nemzetközi biztonság céljából a Felek által vállalt kötelezettségek végrehajtása érdekében (ilyenek lehetnek például a korlátozó intézkedések, amelyeket a 86. cikk említ).

A 39. cikk és a IV. melléklet rendelkezik a szellemi, ipari és kereskedelmi tulajdon oltalmáról. Ez a cikk csak a Tádzsik Köztársaság számára ír elő konkrét kötelezettségeket.

A **V. cím** szól a tádzsik jognak a **közösségi joghoz való közelítéséről**. Ez különösen érinti a vámjog, társasági jog, bankszolgáltatásokra és egyéb pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó jogszabályok, társasági számvitel és adók, szellemi tulajdon, munkavállalók munkahelyi védelme, versenyszabályok, beleértve minden kereskedelmet befolyásoló témát és gyakorlatot, közbeszerzés, emberek és állatok egészségének és életének védelme, növényvédelem, környezetvédelem, fogyasztóvédelem, közvetett adózás, műszaki szabályok és szabványok, nukleáris törvények és rendeletek, szállítás, valamint elektronikus kommunikáció területét.

A **VI-X. cím** azokat a területeket sorolja fel, amelyek fejlesztését a Felek szorosabb **együttműködés** megvalósításával segítik elő. Ezek többek között a gazdasági és kereskedelempolitika, beruházásfejlesztés és beruházásvédelem, a közbeszerzés, a szabványok, a bányászat és nyersanyagok, a tudományos és technológiai együttműködés, az oktatás és szakképzés, a mezőgazdaság és agráripari ágazat, az energia, a környezet és egészség, a közlekedés, az elektronikus kommunikáció és postai szolgáltatások, a banki és pénzügyi szolgáltatások, az adózás, a vállalkozások szerkezetátalakítása és a privatizálás, a regionális fejlesztés, a szociális együttműködés, az idegenforgalom, a kis- és középvállalkozások, az információ és kommunikáció, a fogyasztóvédelem, a vámügy, a statisztika, a gazdaságtudomány, a demokrácia és az emberi jogok területe, az illegális bevándorlás megelőzése, az illegális tevékenységek megelőzése és a kultúra. Ezek a címek rendelkeznek a Közösség által a Tádzsik Köztársaság számára nyújtandó technikai segítségnyújtásról is, az egyes együttműködési területeken (pl. vámügyi, statisztikai együttműködés, gazdasági reform).

A **VIII. cím** szabályozza a **bel- és igazságügyi együttműködés** kereteit. Az illegális migráció elleni küzdelem biztosítékeként a Felek vállalják a másik Fél területén illegálisan tartózkodó állampolgáraik, illetve a területükről illegálisan átvándorolt harmadik államok állampolgárainak visszafogadását. Tádzsik Köztársaság egyetért azzal, hogy a Megállapodás részeként visszafogadási egyezményt köt az Európai Közösséggel. A bel- és igazságügyi együttműködés kiterjed a terrorizmus, a pénzmosás elleni küzdelemre, valamint a kábítószeres illegális kereskedelmére is.

A **pénzügyi együttműködésről** szóló **X. cím** alapján a Tádzsik Köztársaság pénzügyi segítséget kaphat támogatás formájában az Európai Közösségtől, illetve a Felek gondoskodnak arról, hogy a közösségi segítségnyújtást szorosan összehangolják a más forrásokból, így a tagállamoktól,

más országoktól és nemzetközi szervezetektől, például a Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Banktól, valamint az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Banktól származó hozzájárulásokkal.

A Megállapodás utolsó **XI. címe**, amely az **intézményi, általános és záró rendelkezésekről** szól, létrehozza az **Együtműködési Tanácsot**, amely felügyeli a Megállapodás végrehajtását, és a megállapodás keretében felmerülő valamennyi nagyobb jelentőségű ügyet. Miniszteri szinten ül össze a saját maga által meghatározott rendszerességgel. Az Együtműködési Tanács egyrészt az Európai Unió Tanácsa és az Európai Közösségek Bizottsága tagjaiból, másrészt a tádzsik kormány tagjaiból áll. Az Együtműködési Tanács elnökségét felváltva a Közösség egy képviselője, illetve a tádzsik kormány egy tagja látja el.

A Felek létrehozzák továbbá az **Együtműködési Bizottságot**, amely biztosítja a Tanács ülési közötti folyamatosságot. A Bizottság egyrészt az Európai Unió Tanácsa és az Európai Közösségek Bizottsága tagjainak képviselőiből, másrészt a tádzsik kormány képviselőiből áll, rendszerint főtisztviselői szinten. Az Együtműködési Bizottság elnöki tisztségét felváltva a Közösség, illetve a Tádzsik Köztársaság látja el.

A politikai párbeszéd folytatásához a Felek létrehozzák a **parlamentari együttműködési bizottságot**. A parlamentari együttműködési bizottság egyrészt az Európai Parlament tagjaiból, másrészt pedig a Tádzsik Parlament tagjaiból áll. A parlamentari együttműködési bizottság elnökségét felváltva az Európai Parlament, illetve a Tádzsik Parlament látja el, az eljárási szabályzatban megállapított rendelkezéseknek megfelelően.

A 85. cikk alapján e Megállapodás alkalmazásában mindkét Fél biztosítja a másik Fél állampolgárának, illetve jogi személyének, hogy személyi és tulajdonjogai védelmében az illetékes bírósághoz és közigazgatási szervhez saját állampolgáraihoz képest megkülönböztetésmentesen forduljanak. A Felek ösztönzik a választottbírósi eljárás alkalmazását a Közösség és a Tádzsik Köztársaság gazdasági szereplői között megkötött kereskedelmi és együttműködési ügyletekből eredő viták rendezésében.

A 87. cikk kimondja, hogy a Megállapodás hatálya alá eső területeken a Felek által egymás tekintetében alkalmazott szabályok nem vezethetnek megkülönböztetéshez a tagállamok, állampolgáraik vagy társaságaik között.

A 88-89. cikk szól a vitarendezési eljárásról. Bármelyik Fél e Megállapodás alkalmazásából vagy értelmezéséből adódó bármely vitát az Együtműködési Tanács elé terjesztheti. Az Együtműködési Tanács a vitát ajánlással rendezheti. Ha a vitát így nem lehetséges rendezni, akkor bármelyik Fél értesítheti a másik Felet egyeztető kijelöléséről. Az egyeztető bírák ajánlásai a Felekre nézve nem kötelezőek.

A 90. cikkben megfogalmazott rendelkezés kimondja, hogy a Tádzsik Köztársaság számára biztosított bánásmód semmilyen esetben sem lehet kedvezőbb, mint a tagállamok által egymás részére biztosított bánásmód.

E Megállapodás az első alkalommal 10 évre jön létre, és időbeli hatálya évről évre automatikusan meghosszabodik. Felmondásra a lejárat előtti 6 hónappal írásbeli értesítés mellett van módja a Feleknek. (93. cikk)

A Megállapodás 100. cikke értelmében a Megállapodást a Felek saját eljárásaiknak megfelelően hagyják jóvá. A jóváhagyó okiratot az Európai Unió Tanácsának főtítkárnál kell letétbe

helyezni. A Megállapodás az attól a naptól számított második hónap első napján lép hatályba, amelyen a Felek értesítik az Európai Unió Tanácsának főtitkárát a fent említett eljárások befejezéséről.

A Felek megállapodnak abban, hogy a Partnerségi és Együttműködési Megállapodás egyúttal az Európai Gazdasági Közösség, az Európai Atomenergia-közösség és a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége között Brüsszelben 1989. december 18-án aláírt, a kereskedelemről, valamint a kereskedelemről és kereskedelmi és gazdasági együttműködésről szóló megállapodás helyébe lép.

A Magyar Köztársaság és a Tádzsik Köztársaság között nincs hatályban kétoldalú megállapodás, mely érinti a PEM szabályozási területét.

A PEM szerves részét képezi **a vámügyekre vonatkozó kölcsönös közigazgatási segítségnyújtásról szóló Jegyzőkönyv**, mely 14 cikkből áll.

A 2. cikk határozza meg a Jegyzőkönyv fő célkitűzéseit. Kimondja, hogy a Felek e Jegyzőkönyv keretein belül segítenek egymásnak a vámjogszabályok szabályszerű alkalmazásában, különösen a vámjogszabályokat sértő tevékenységek megelőzésében, felderítésében és kivizsgálásában. A vámügyi segítségnyújtást a Jegyzőkönyv alkalmazásában illetékes közigazgatási hatóságokra kell alkalmazni. Ez nem sértheti a bünyügyi segítségnyújtásra vonatkozó szabályokat. Nem tartoznak a hatálya alá az igazságügyi hatóság kérésére gyakorolt hatáskörök alapján szerzett információk, kivéve, ha a szóban forgó hatóságok ebben állapodnak meg.

A 3-5. cikk rendelkezik a megkeresés alapján történő jogsegélyről, az önkéntes jogsegélyről, a kézbesítésről, valamint értesítésről. A jogsegély iránti megkereséseket a megkeresett Fél törvényeivel, szabályaival és más jogi eszközeivel összhangban hajtják végre. E cikk (4) bekezdése szabályozza a Fél jelenléti jogát vizsgálati cselekményeknél a másik Fél területén.

A 9-10. cikk a jogsegélynyújtás korlátait jelöli meg.

A 13. cikk rendelkezik arról, hogy a Jegyzőkönyv alkalmazásával egyrészt a Tádzsik Köztársaság központi vámhatóságait, másrészt pedig az Európai Közösségek Bizottságának illetékes szolgálatait, és adott esetben a tagállamok vámhatóságait bízzák meg. E hatóságok döntenek az alkalmazásához szükséges gyakorlati intézkedésekről és szabályokról, figyelembe véve az adatvédelem területén érvényben lévő szabályokat.

A 14. cikk szerint a Jegyzőkönyv rendelkezései nem sértik a Felek egyéb nemzetközi szerződésekből és megállapodásokból fakadó kötelezettségeit, kiegészítik az egymás között kötött vagy kötendő kölcsönös jogsegéllyel kapcsolatos megállapodásokat. Ennek ellenére e Jegyzőkönyv rendelkezései elsőbbséget élveznek a tagállamok és a Tádzsik Köztársaság között esetlegesen kötött vagy kötendő, kölcsönös segítségnyújtásról szóló kétoldalú megállapodás rendelkezéseivel szemben, amennyiben ez utóbbi megállapodás rendelkezései összérhetetlenek e Jegyzőkönyv rendelkezéseivel.

A 4. §-hoz

A törvény hatálybalépése több lépcsőben történik. A kötelező hatály elismerésére adott felhatalmazást tartalmazó 1. § és a hatályba léptető rendelkezéseket tartalmazó 4. § a kihirdetést követő napon lép hatályba. A 2. és 3. § hatálybalépése azonban igazodik a Megállapodás rendelkezéseivel.

A Megállapodás 100. cikke értelmében a Megállapodást a Felek saját eljárásaiknak megfelelően hagyják jóvá. A jóváhagyó okiratot az Európai Unió Tanácsának főtitkáránál kell letétbe helyezni. A Megállapodás az attól a naptól számított második hónap első napján lép hatályba, amelyen a Felek értesítik az Európai Unió Tanácsának főtitkárát a fent említett eljárások befejezéséről. Ennek naptári napját a külügyminiszter a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény 10. § (4) bekezdése értelmében a Magyar Közlönyben közzétett egyedi határozatával állapítja meg.